

Podpora zaměstnanosti mladých lidí v rámci politiky soudržnosti

I přes dosavadní úsilí EU je na zajištění trvalého zaměstnání mladým lidem potřeba dále pracovat

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Obsah

Body

01–19 | **Hlavní sdělení**

01–06 | Proč je tato oblast důležitá

07–19 | Co jsme zjistili a co doporučujeme

20–95 | **Podrobnější pohled na naše připomínky**

20–51 | Komise podporovala členské státy prostřednictvím celounijních strategií a financování, ale provádí pouze omezené monitorování dlouhodobých účinků

20–25 | Komise využívala politické a legislativní nástroje, aby členským státům pomohla řešit nezaměstnanost mladých lidí

26–46 | Úsilí členských států o začlenění mladých lidí na trh práce podpořily různé zdroje financování EU

47–51 | Komise nemá o dlouhodobých účincích opatření financovaných Unií a zaměřených na zaměstnanost mladých lidí dostatek informací

52–95 | Opatření financovaná EU podporovala zaměstnávání mladých lidí, ale nezaměřovala se na dosažení udržitelných výsledků a oslovení zranitelných skupin

52–56 | Zaměstnanost mladých lidí podpořila řada opatření financovaných EU

57–81 | Samotné pobídky k zaměstnávání nepostačují k tomu, aby byla nezaměstnanost mladých lidí účinně vyřešena

82–86 | Profesní vedení a podpora odborné přípravy usnadňují začlenění mladých lidí na trh práce

87–95 | Nadále je obtížné oslovit neaktivní mladé lidi

Přílohy

Příloha I – O auditu

Příloha II – Opatření kontrolovaná ve třech vybraných členských státech

**Příloha III – Mladí lidé (ve věku 15–29 let), kteří jsou neaktivní
a nezaměstnaní, 2014 a 2024, EU a 27 členských států**

Zkratky

Glosář

Odpovědi Komise

Harmonogram

Auditní tým

01

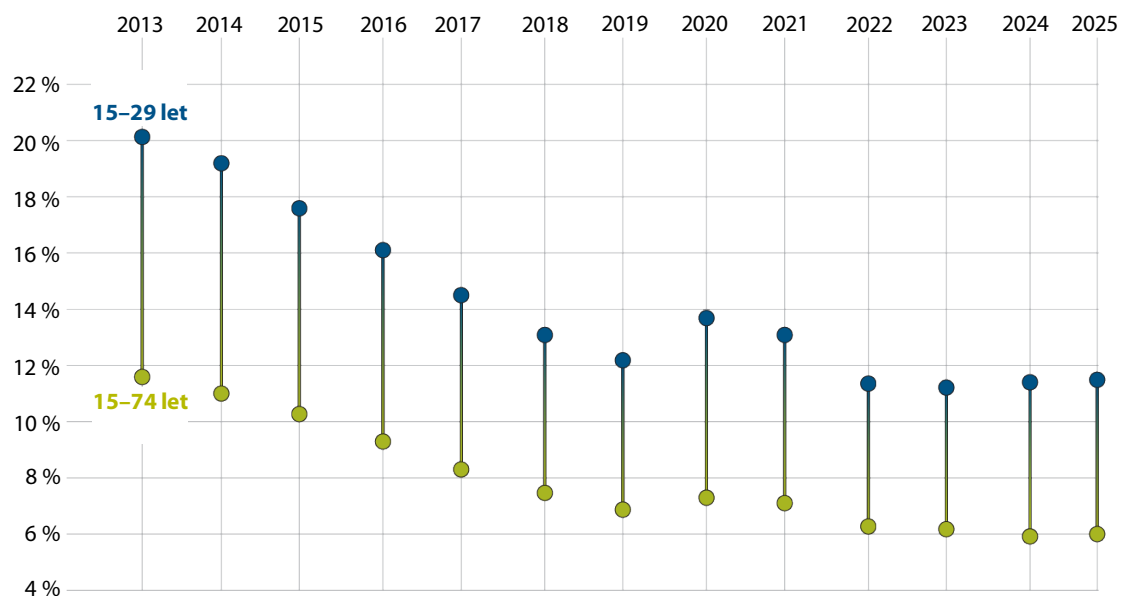
Hlavní sdělení

Proč je tato oblast důležitá

- 01** Jednou z největších výzev v oblasti zaměstnanosti v posledním desetiletí je pro mnoho členských států EU úkol zajistit mladým lidem udržitelnou práci. Za oblast zaměstnanosti jsou odpovědné především členské státy: průměrné roční výdaje členských států na opatření politiky trhu práce u všech věkových skupin činily od roku 2014 přibližně 60 miliard EUR, s výjimkou prudkých nárůstů souvisejících s koronavirovou pandemií v letech 2020 a 2021, kdy výdaje dosáhly přibližně 80 miliard EUR¹. EU opatření členských států v této oblasti podporuje a v případě potřeby doplňuje dalšími opatřeními.
- 02** Od roku 2014 bylo z finančních prostředků politiky soudržnosti určeno přibližně 25 miliard EUR přímo na prevenci a řešení nezaměstnanosti a neaktivity mladých lidí, zejména prostřednictvím Evropského sociálního fondu (ESF), Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), navýšení pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU) na období 2014–2020 a také Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) na období 2021–2027.
- 03** Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–29 let v EU klesla z 20 % v roce 2013 na méně než 12 % v posledních několika letech. Navzdory tomuto zlepšení však od roku 2013 soustavně překračuje celkovou míru nezaměstnanosti celé pracovní síly (osob ve věku 15–74 let) o 5 až 8 procentních bodů (**obrázek 1**). V roce 2025 bylo v EU bez práce 4,7 milionu mladých lidí, což představuje 11,6 % pracovní síly ve věku 15–29 let.

¹ Eurostat, výdaje na politiku trhu práce podle typu opatření, celkové výdaje na politiku trhu práce – opatření.

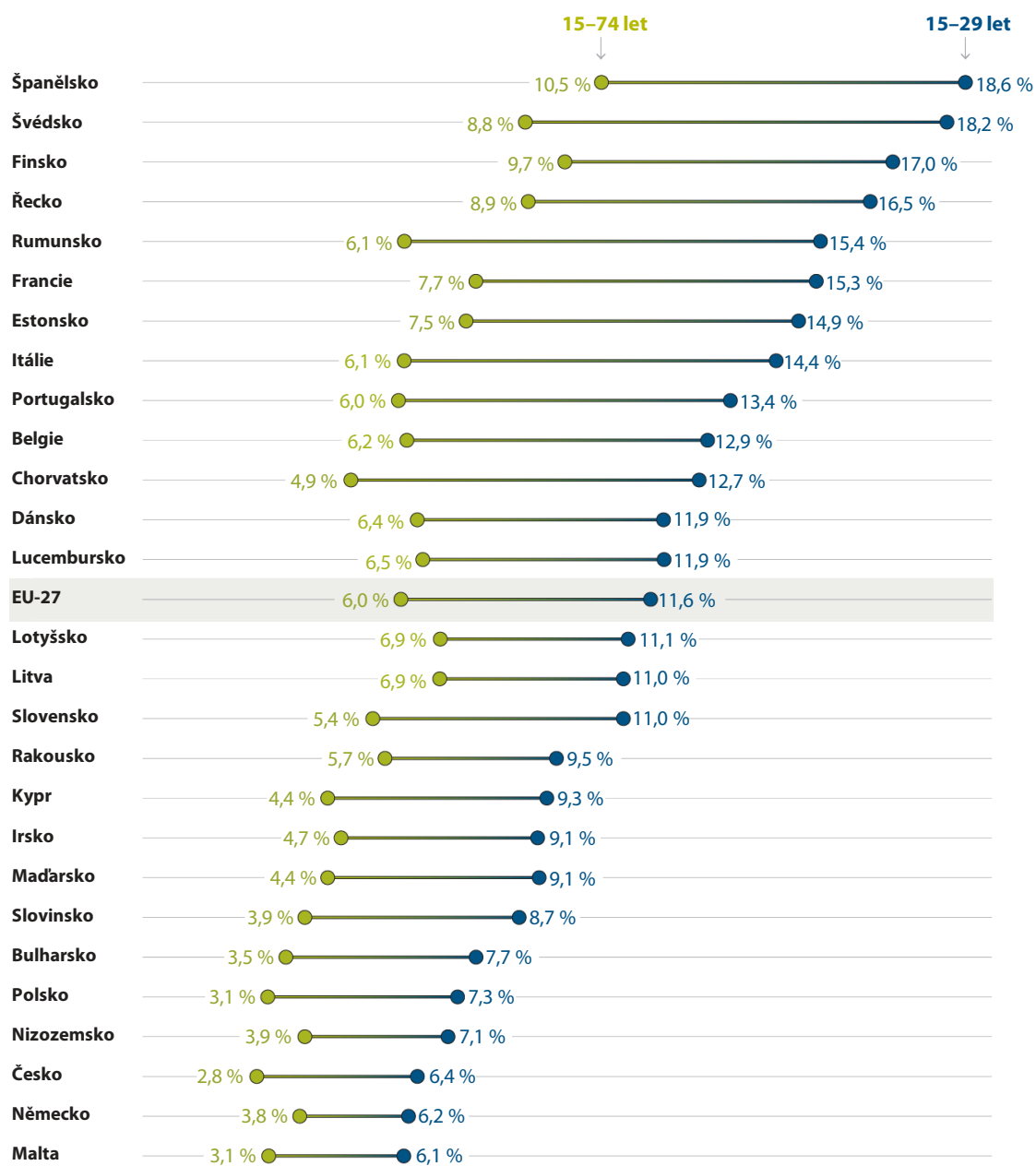
Obrázek 1 | Nezaměstnanost mladých lidí v EU vs. celková nezaměstnanost v letech 2013–2025, roční údaje

Zdroj: EÚD podle údajů Eurostatu ke dni 25. 3. 2026.

04 I přes celkově trvalý pokles zůstává míra nezaměstnanosti mladých lidí v mnoha členských státech vysoká. Nejvyšší je ve Španělsku (18,6 %) a Švédsku (18,2 %). Naopak nejnižší míru má Malta (6,1 %) a Německo (6,2 %) (*obrázek 2*).

Obrázek 2 | Míra nezaměstnanosti (mladých lidí a celkové pracovní síly), 2025

Zdroj: EÚD podle údajů Eurostatu ke dni 25. 3. 2026.

- 05** Cílem našeho auditu bylo prověřit, jak se EU podílela na podpoře udržitelného začleňování mladých lidí na trh práce. Posuzovali jsme proto, jak se politiky a financování EU podílely na úsilí členských států v programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027. V této souvislosti jsme posuzovali:
- o jak Komise podporovala členské státy při zlepšování pracovní situace mladých lidí a jak monitorovala výsledky,
 - o zda opatření financovaná EU usnadnila udržitelné začleňování mladých lidí, včetně nejzranitelnějších skupin, na trh práce.
- 06** Prostřednictvím naší zprávy se snažíme poskytnout poznatky a doporučení, které by mohly přispět k plánování a provádění podpory zaměstnanosti mladých lidí po roce 2027. Další základní informace a podrobnosti o rozsahu a koncepci auditu jsou uvedeny v [příloze I](#).

Co jsme zjistili a co doporučujeme

- 07** Komise v letech 2013 až 2024 vhodně využívala nástroje, které má k dispozici, aby podpořila členské státy v jejich úsilí o řešení nezaměstnanosti mladých lidí. Avšak pobídky k zaměstnávání, které jsme v členských státech prověřovali, se nezaměřovaly dostatečně na dlouhodobé začlenění mladých lidí na trh práce a dosud se nepodařilo adekvátně oslovit nejzranitelnější osoby, zejména ty, které nejsou aktivní.
- 08** Komise na pomoc členským státům v boji proti nezaměstnanosti mladých lidí poskytla strategický rámec prostřednictvím záruk pro mladé lidi a evropského semestru (body [20–25](#)) spolu s odpovídajícím financováním EU (body [26–46](#)). Zvláštní operační programy v rámci ESF a YEI v programovém období 2014–2020 umožnily členským státům koncipovat a zavést strategické přístupy k řešení nezaměstnanosti mladých lidí, protože v nich byla nastíněna konkrétní opatření, která budou podporována, a byly na ně vyhrazeny finanční prostředky (body [26–35](#)).
- 09** Dodatečné finanční prostředky poskytnuté od roku 2020 prostřednictvím iniciativy REACT-EU přispěly k úsilí členských států o řešení nezaměstnanosti mladých lidí, která se zvýšila během koronavirové pandemie. Tato podpora zahrnovala krátkodobá opatření k udržení lidí v zaměstnání (body [37–40](#)). V programovém období 2021–2027 EU nadále podporovala opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí, tentokrát prostřednictvím fondů ESF+ a FST. Provádění ESF+ však bylo v prvních letech provádění pomalé. Škála projektů v členských státech sice výrazně roste, nicméně přetrvává riziko, že větší tlak na využívání finančních prostředků ke konci programového období by mohl vést k tomu, že budou využívány méně účinně (body [41–46](#)).

- 10** Komise má o dlouhodobějších výsledcích finanční podpory EU z hlediska zaměstnanosti mladých lidí jen málo informací. Je možné, že se tímto aspektem budou zabývat budoucí hodnocení politik, není však jisté, zda a kdy k tomu dojde. Návrh Komise týkající se výkonnostního rámce na období po roce 2027 obsahuje ukazatel výsledků týkající se konkrétně podpory zaměstnanosti mladých lidí. Nezahrnuje však dlouhodobou perspektivu. V rámci pro monitorování provádění záruk pro mladé lidi existují dlouhodobější ukazatele výsledků zaměřené na období delší než šest měsíců, jsou však nezávislé na rámci ESF+ a pokrývají pouze některá opatření pro zaměstnanost mladých lidí financovaná z ESF+, avšak nikoli všechna (body 47–51).
- 11** Členské státy koncipují a provádějí opatření zaměřená na snížení nezaměstnanosti mladých lidí, která mohou mít různé formy, jako jsou pobídky k zaměstnávání, opatření k zachování pracovních míst a další aktivní politiky na trhu práce. Komise neprovedla podrobnou analýzu porovnávající dopad různých druhů podpory s konkrétním zaměřením na zaměstnanost mladých lidí (body 52–56).

Doporučení 1

Posílit monitorování a hodnocení financování politiky soudržnosti na podporu zaměstnanosti mladých lidí

Komise by měla:

- a) využívat návazné ukazatele, které jsou definovány v rámci ukazatelů systému záruky pro mladé lidi, aby získala přehled o střednědobých a dlouhodobých výsledcích opatření politiky soudržnosti na podporu zaměstnanosti mladých lidí;
- b) v rámci hodnocení *ex post* fondu ESF+ posoudit, do jaké míry mají opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí trvalé účinky, včetně provedení analýzy porovnávající dopad různých druhů podpory, a na základě tohoto posouzení podpořit členské státy při zlepšování jejich souvisejících opatření.

Cílové datum provedení: a) konec roku 2027, b) konec roku 2031

- 12** Jako rychlá reakce na hospodářské útlumy, jako byla koronavirová pandemie, kdy je prioritou podpořit poptávku po pracovní síle a zabránit hlubším krátkodobým poklesům, mohou vedle programů pro zachování pracovních míst sloužit také plošné dotace na zaměstnávání. Pobídky k zaměstnávání mohou být z dlouhodobého hlediska při poskytování trvalého zaměstnání úspěšnější, pokud:
- o zohledňují potřeby trhu práce,
 - o jsou kombinovány s odbornou přípravou na pracovišti, což zlepšuje zaměstnatelnost mladých lidí a pomáhá řešit nedostatek dovedností,
 - o mají vhodné záruky, které zajistí, aby nově vytvořená pracovní místa byla zachována i po ukončení podpory EU (body 60–63).
- 13** Vnitrostátní orgány odpovědné za koncipování pobídek, na něž se vztahuje tento audit, měly nástroje k posouzení situace a potřeb na trhu práce, ale nevyužívaly je k zacílení a místo toho nabízely pobídky ve většině odvětví bez rozdílu. V odvětvích, která se potýkají s akutním nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, v nichž jsou uchazeči sice k dispozici, ale nemají vždy zkušenosti nebo si potřebují dovednosti prohloubit, jsou pobídky k zaměstnávání účinnější, pokud obsahují výraznou složku odborné přípravy. Pobídky k zaměstnávání, které jsme prověřovali, nebyly podmíněny poskytováním odborné přípravy na pracovišti, která by mohla vést k rozvoji příslušných dovedností (body 64–67).
- 14** Španělsko a Itálie zavedly mechanismy na podporu tvorby pracovních míst a zaměstnanosti trvající déle než po dotované období (tj. po dobu, kdy byly k dispozici finanční prostředky), například prostřednictvím povinných smluv na dobu neurčitou nebo minimálních dob zachování daného pracovního místa. Ne všichni pracovníci na daném pracovním místě zůstali. Například čtvrtina ze všech mladých lidí, kteří využívali výhod dotovaných smluv v rámci opatření, jež jsme kontrolovali v Itálii, dala výpověď. Stejná situace se týkala i dvou z deseti pracovních smluv vybraných do vzorku u jiného opatření ve Španělsku. Tyto dva členské státy neměly k posouzení skutečných důvodů předčasného ukončení smluv žádné účinné nástroje, například výstupní pohovory, které mohly upozornit na specifika oproti obecnému trendu na trhu práce (body 68–71).
- 15** V operačních programech, které jsme kontrolovali, nebylo jasně definováno, kdy lze mladého člověka považovat za úspěšně začleněného na trh práce. Vzniká tak riziko, že nejsou stanoveny dostatečně konkrétní a měřitelné cíle pro přidělování a využívání finančních prostředků EU na podporu zaměstnanosti mladých lidí, což ztěžuje navrhování účinné podpory a měření výsledků (body 72–74).

- 16** Nebudou-li pobídky k zaměstnávání dobře koncipovány, mohou vést k neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků, zejména pokud by dotovaná pracovní místa byla vytvořena nebo zachována i bez pobídek. To se označuje jako „efekt mrtvé váhy“. Hodnotitelé v Itálii i ve Španělsku poukázali na potřebu lépe definovat cílovou populaci a doporučili přizpůsobit kritéria způsobilosti osobám, které jsou zranitelnější nebo u nichž je méně pravděpodobné, že si najdou práci bez pobídky. To však i nadále do značné míry závisí na způsobu, jakým jsou výzvy k financování koncipovány (body 59 a 75–81).
- 17** Kromě toho se ukázalo, že profesní vedení v zaměstnání a podpora odborné přípravy mají u účastníků pozitivní dopad v podobě zlepšení vyhlídek na získání zaměstnání. Mohou sloužit jako nezbytný první krok k určení vhodné pracovní nabídky nebo mohou jinak zvýšit zaměstnatelnost osob (body 82–86).

Doporučení 2

Zlepšit účinnost pobídek k zaměstnávání mladých lidí financovaných EU a snížit riziko efektu mrtvé váhy

Komise by měla spolupracovat s členskými státy, které využívají pobídky k zaměstnávání na podporu zaměstnanosti mladých lidí financované EU, a zdůraznit, že zaměření a cíle těchto opatření by měly být jasně definovány, dobře zacíleny a zaměřeny na dosažení trvalého začlenění mladých lidí na trh práce a snížení rizika efektu mrtvé váhy.

Tato spolupráce by mohla mít například formu shromažďování, analýzy a šíření příslušných informací jako osvědčených postupů a mohla by zahrnovat tyto aspekty:

- jak mohou být pobídky k zaměstnávání spojeny s odbornou přípravou na pracovišti, která zvyšuje budoucí zaměstnatelnost mladých lidí a snižuje rozdíly v dovednostech,
- jak mohou být pobídky k zaměstnávání zaměřeny na osoby, které se při hledání zaměstnání potýkají s většími obtížemi, např. prostřednictvím zvláštních kritérií způsobilosti nebo různé úrovně podpory,
- jaké mechanismy lze zavést s cílem motivovat zaměstnavatele, aby zvýšili čistou zaměstnanost a udrželi si pracovníky i po skončení dotace.

Cílový termín provedení: konec roku 2027

18 K mladým lidem, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), patří osoby nezaměstnané i neaktivní (viz [rámeček 1 v příloze I](#)). Neaktivní osoby NEET obvykle čelí institucionálním překážkám vstupu na trh práce, což poukazuje na to, že jejich problémy přesahují rámec politik na trhu práce. V období 2014–2020 se míra osob NEET v EU snížila, stejně jako absolutní počet mladých nezaměstnaných i neaktivních osob NEET. Počet neaktivních osob NEET se však snížil mnohem méně než počet nezaměstnaných osob NEET (o 16 % oproti 50 %). U tří členských států, které jsme kontrolovali, se počet neaktivních osob NEET v Německu a Španělsku dokonce zvýšil. Celkově se složení populace NEET v EU výrazně změnilo a nyní zahrnuje převážně neaktivní mladé lidi, u nichž se ukázalo, že je těžší je oslovit (body [87–91](#)).

19 Z toho vyplývá, že neaktivní mladí lidé jsou nadále cílovou skupinou, na kterou je těžké se v rámci opatření zaměřit. Ve třech kontrolovaných členských státech hodnotitelé a zúčastněné strany zdůraznili, že k zapojení nejvíce zranitelných a znevýhodněných skupin je zapotřebí provádět odpovídající činnosti v oblasti zvyšování povědomí u těchto osob. Komise do legislativního rámce pro soudržnost na období 2021–2027 zapracovala zvláštní ustanovení, podle nichž musí členské státy zavést cílené informační strategie zaměřené na mladé lidi. Na učinění závěru, zda tato ustanovení přinesla znatelné výsledky, je však příliš brzy (body [92–95](#)).

Doporučení 3

Poskytovat v rámci politiky soudržnosti cílenější podporu neaktivním mladým lidem

Komise by měla:

- a) ve stávajícím programovém období více podporovat členské státy v jejich úsilí lépe identifikovat neaktivní mladé lidi a podporovat jejich účast na opatřeních financovaných EU, a usnadnit tak jejich začlenění na trh práce;
- b) v rámci hodnocení *ex post* ESF+ a rovněž na základě hodnocení provedených členskými státy posoudit, zda jsou informační opatření prováděná členskými státy v programovém období 2021–2027 úspěšná;
- c) na základě tohoto posouzení shromažďovat, analyzovat a šířit příklady osvědčených postupů na podporu členských států při zlepšování jejich souvisejících opatření.

Cílové datum provedení: a) konec roku 2027, b) a c) konec roku 2031

Podrobnější pohled na naše připomínky

Komise podporovala členské státy prostřednictvím celounijních strategií a financování, ale provádí pouze omezené monitorování dlouhodobých účinků

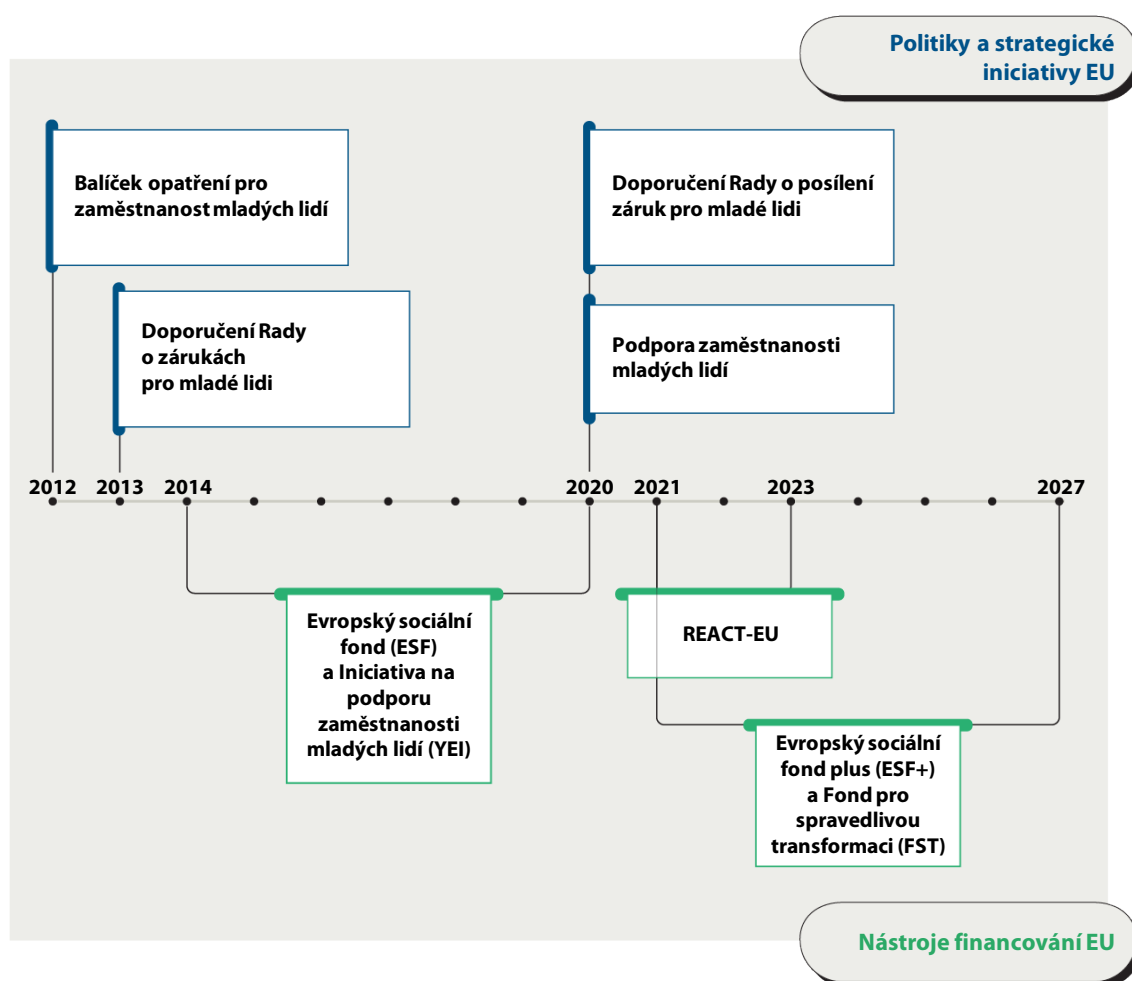
Komise využívala politické a legislativní nástroje, aby členským státům pomohla řešit nezaměstnanost mladých lidí

- 20** Za zaměstnanost a sociální politiku jsou odpovědné především členské státy. Úlohou Komise v oblasti působnosti stanovené Smlouvami² a [evropskou strategií zaměstnanosti](#) je navrhnout politické priority, nabízet individualizované pokyny a zajišťovat koordinaci v oblasti zaměstnanosti a sociálního začleňování, a to i pro mladé lidi. V procesu evropského semestru je Komise odpovědná za otázky související s nezaměstnaností mladých lidí, informuje o nich ve zprávách o jednotlivých zemích a navrhuje doporučení pro jednotlivé země.

² Čl. 3 odst. 3 [Smlouvy o Evropské unii](#) a články 9 a 145 až 161 [Smlouvy o fungování Evropské unie](#).

- 21** Přezkoumali jsme činnosti Komise v oblasti nezaměstnanosti mladých lidí od roku 2012, kdy byl zaveden balíček opatření v oblasti zaměstnanosti mladých lidí, po němž v roce 2013 následovalo vytvoření zvláštní iniciativy (**záruka pro mladé lidi**) a nového nástroje financování (**Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí – YEI**). Na **obrázku 3** je uveden přehled iniciativ a nástrojů financování EU pro boj proti nezaměstnanosti mladých lidí vytvořených v letech 2012–2024. Další podrobnosti o využívání nástrojů financování EU uvádíme v bodech **26–46**.

Obrázek 3 | Iniciativy a nástroje financování EU vytvořené pro boj proti nezaměstnanosti mladých lidí, 2012–2024

Zdroj: EÚD.

22 Jednotlivé politické a strategické iniciativy EU byly vypracovány tak, aby odrážely měnící se potřeby. Systém [záruk pro mladé lidi](#), který byl zaveden doporučením Rady v roce 2013, utvářel politiky zaměstnanosti mladých lidí na úrovni EU i členských států. Aby Komise zmírnila negativní dopad koronavirové pandemie na mladé lidi, přijala v roce 2020 balíček na podporu zaměstnanosti mladých lidí³, který obsahoval návrh na [posílení záruk pro mladé lidi](#) (*[rámeček 1](#)*).

³ COM/2020/276.

Rámeček 1

Záruky pro mladé lidi v původní a posílené podobě

Záruky pro mladé lidi byly iniciativou EU z roku 2013, jejímž cílem bylo řešit nezaměstnanost a neaktivitu mladých lidí a zajistit, aby mladí lidé do 25 let získali do čtyř měsíců poté, co se stali nezaměstnanými nebo ukončili formální vzdělávání, jednu z těchto možností:

- nabídku kvalitního zaměstnání,
- další vzdělávání,
- učňovskou přípravu,
- stáž.

Mezi klíčové prvky této iniciativy patřila podpora příležitostí, které by mohly vést k trvalému začlenění mladých lidí na trh práce.

Aktualizovanou verzí původní iniciativy jsou **posílené záruky pro mladé lidi** z roku 2020, které původní iniciativu nahradily. Byly předloženy v rámci nepřetržitého úsilí Komise zaměřeného na boj proti nezaměstnanosti mladých lidí, zejména pokud jde o výzvy vyplývající z koronavirové pandemie a měnících se hospodářských podmínek. Jejich cílem bylo poskytnout komplexnější a lépe přizpůsobitelnou podporu umožňující přinést mladým lidem příležitosti, jež budou v souladu se současnými a budoucími potřebami trhu práce. Rozšířily záruky pro mladé lidi na osoby ve věku 15–29 let a jejich cílem bylo posílit informační opatření vůči zranitelným mladým lidem.

23 Členské státy zavedly záruky pro mladé lidi v roce 2014, a to na základě vnitrostátních **realizačních plánů programu záruk pro mladé lidi**. Plány obsahovaly popis opatření potřebných k provádění reforem zaměstnanosti mladých lidí a podrobné vysvětlení způsobu, jak budou související činnosti financovány. Díky tomu se stal přístup k řešení nezaměstnanosti mladých lidí strukturovanější. V důsledku toho většina veřejných služeb zaměstnanosti zlepšila a rozšířila své služby pro mladé lidi a převzala širší škálu povinností v oblasti řízení, koordinace a přímého poskytování služeb pro záruku pro mladé lidi⁴. Kromě toho měly členské státy jmenovat národní koordinátory záruk pro mladé lidi.

⁴ Viz Evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti, dotazník *2021 PES Capacity Questionnaire Part II: Monitoring of PES support of the reinforced Youth Guarantee*.

- 24** Komise důsledně využívá proces evropského semestru k tomu, aby zdůraznila, že členské státy, zejména pokud mají vysokou míru nezaměstnanosti mladých lidí, se mají zaměřit na mladé lidi a investovat do nich. V mnoha zprávách o jednotlivých zemích vypracovaných v rámci evropského semestru se připouští, že mladí lidé stále čelí na trhu práce značným problémům. Je to patrné ze zprávy o [Španělsku](#) a zprávy o [Itálii](#) za rok 2025, a to navzdory značnému pokroku, kterého oba členské státy dosáhly u většiny ukazatelů zaměstnanosti mladých lidí. V [Německu](#) je situace lepší, protože míra nezaměstnanosti mladých lidí a podíl mladých lidí, kteří spadají do kategorie „není zaměstnaný ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy“ (NEET), jsou pod průměrem EU.
- 25** Komise, zastávající podpůrnou a pomocnou roli, stanovila celkové strategické směřování v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky EU a pomohla upozornit na nezaměstnanost mladých lidí prostřednictvím každoročního procesu evropského semestru, přičemž vybídla členské státy, aby se zaměřily na její řešení.

Úsilí členských států o začlenění mladých lidí na trh práce podpořily různé zdroje financování EU

- 26** Ve Smlouvách jsou uvedena ustanovení o finančních prostředcích, jejichž cílem je zlepšit pracovní příležitosti pro pracovníky a jejichž správa je svěřena Komisi⁵. Za plánování využívání finančních prostředků politiky soudržnosti EU jsou odpovědné členské státy. Komise, která je v konečném důsledku odpovědná za řádné využívání rozpočtu EU, by měla na tento proces náležitě dohlížet, aby zajistila efektivní a účinné vynakládání těchto prostředků.
- 27** Zkoumali jsme podporu, která byla poskytnuta v rámci politiky soudržnosti na udržitelné začleňování mladých lidí na trh práce. Analyzovali jsme různé nástroje financování EU v rámci politiky soudržnosti a také několik vybraných programů, abychom dospěli k závěru o tom, jak Komise podporuje úsilí členských států o začlenění mladých lidí na trh práce.

⁵ Články 162 až 164 [Smlouvy o fungování Evropské unie](#).

- 28** Zjistili jsme, že na opatření členských států k řešení nezaměstnanosti mladých lidí přispěly různé fondy politiky soudržnosti. Hlavními nástroji v období 2014–2020 byly **Evropský sociální fond (ESF)**⁶ a v případě 20 členských států s mírou nezaměstnanosti mladých lidí vyšší než 25 % **Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI)**⁷. Iniciativa YEI doplňovala podporu z ESF a vnitrostátní opatření se zaměřovala na nezaměstnanost mladých lidí a podporovala pouze mladé lidi, kteří byli klasifikováni jako NEET.
- 29** V letech 2021–2023 mohly členské státy doplnit zdroje, které využívaly na pomoc mladým lidem, o dodatečné finanční prostředky EU z iniciativy **Pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU)**⁸.
- 30** Kromě toho měly členské státy podle nařízení o **Evropském sociálním fondu plus (ESF+)** na období 2021–2027 povinnost přidělit odpovídající částku svých zdrojů na cílená opatření a strukturální reformy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (zejména při provádění režimů v rámci záruk pro mladé lidi)⁹.
- 31** V rozdělování zdrojů politiky soudržnosti na konkrétní opatření napříč prioritami a cíli, včetně těch, které řeší nezaměstnanost mladých lidí, mají členské státy volnost. Kromě požadavku na minimální tematické zaměření pro ESF+ (bod **41**) odrážejí finanční prostředky vyčleněné na opatření týkající se mladých lidí především politická rozhodnutí na národní nebo nižší než národní úrovni, spolu s podmínkami na trhu práce v době přidělení, velikostí populace mladých lidí a celkovou částkou přidělenou každému členskému státu.

⁶ Nařízení (EU) č. 1304/2013.

⁷ Tamtéž, kapitola IV, článek 16.

⁸ Nařízení (EU) 2020/2221.

⁹ Nařízení (EU) 2021/1057, čl. 7 odst. 6.

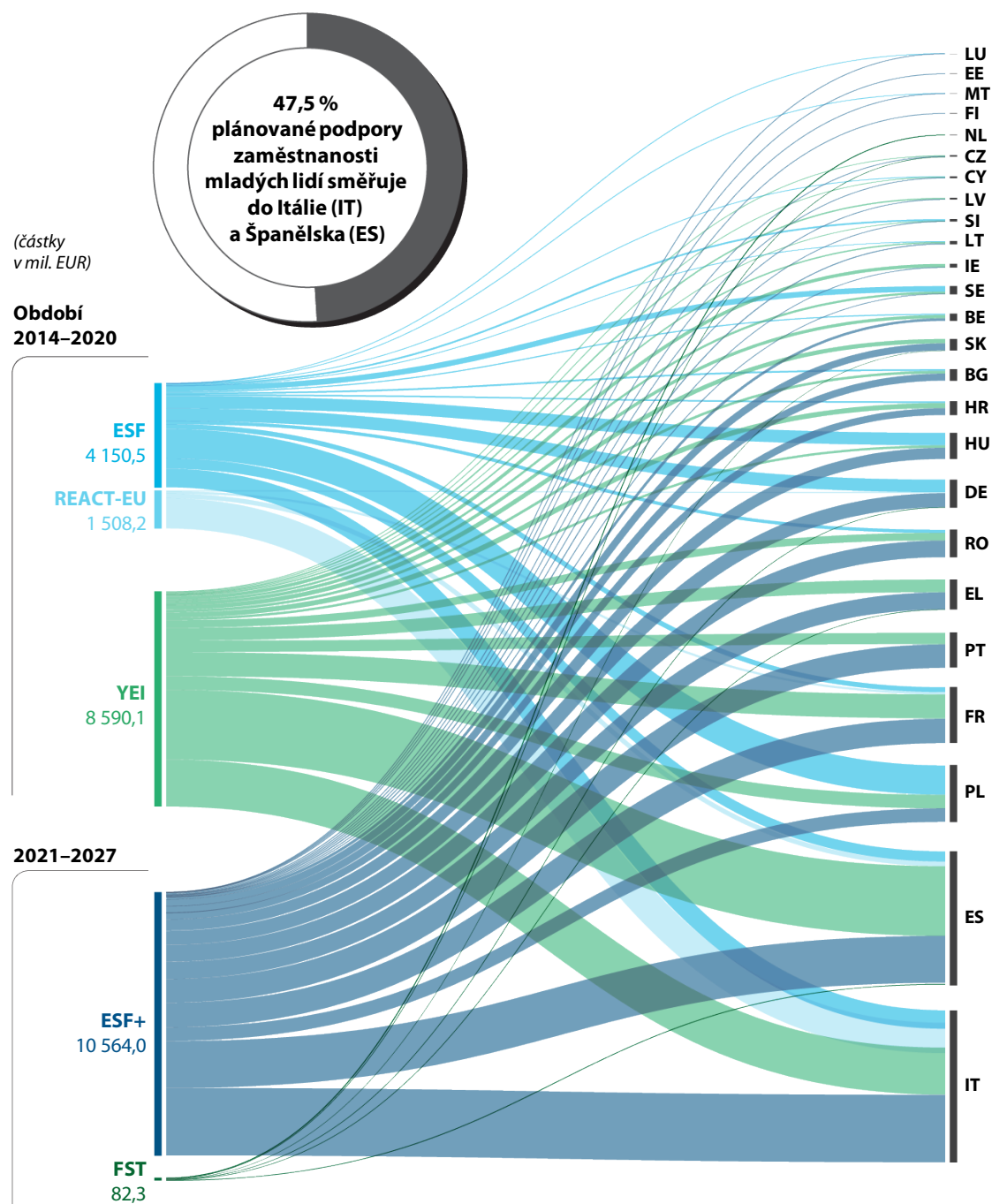
- 32** Finanční prostředky určené přímo na podporu zaměstnanosti mladých lidí byly vyčleněny v období 2014–2020 prostřednictvím investiční priority a v období 2021–2027 prostřednictvím specifické priority¹⁰. Financování lze rovněž sledovat v období 2014–2020 prostřednictvím zvláštního „kódu intervence“ (103 – *udržitelné začlenění mladých lidí do trhu práce*)¹¹ a v období 2021–2027 podobně prostřednictvím „oblasti intervence“ (136 – *specifická podpora pro zaměstnanost a socioekonomickou integraci mladých lidí*)¹². Zaměstnanost mladých lidí může podpořit i financování v rámci jiných kódů a oblastí intervence, i když nepřímo nebo bez výhradního zaměření na tuto cílovou skupinu.
- 33** Pomocí vybraných kódů intervence jsme vypočetli, že členské státy v případě **ESF** (včetně navýšení REACT-EU) nebo iniciativy **YEI** přidělily v rámci kódu intervence 103 celkové finanční prostředky EU ve výši 14,2 miliardy EUR (*obrázek 4* a *tabulka 1* v *příloze I*). Největší podíl připadal na Itálii (3,9 miliardy EUR) a Španělsko (3,4 miliardy EUR). V případě **ESF+** činily finanční prostředky EU plánované pro oblast intervence 136 celkem 10,6 miliardy EUR. Členskými státy s nejvyšším podílem v této oblasti intervence byly opět Itálie (2,7 miliardy EUR) a Španělsko (1,9 miliardy EUR). V období 2021–2027 se šest členských států rozhodlo přidělit na oblast intervence 136 finanční prostředky rovněž z **FST** v celkové výši 82 milionů EUR. Pro obě programová období dohromady činily přidělené prostředky 24,9 miliardy EUR.

¹⁰ Nařízení (EU) č. 1304/2013, čl. 3 odst. 1 písm. a) bod ii), a nařízení (EU) 2021/1057, článek 11.

¹¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 215/2014, příloha I.

¹² Nařízení (EU) 2021/1060, příloha I.

Obrázek 4 | Částky z fondů ESF, YEI, REACT-EU, ESF+ a FST přidělené na kód intervence 103 a oblast intervence 136

Pozn.: Dánsko a Rakousko neplánovaly pro kód intervence 103 a oblast intervence 136 žádné financování. Částky EU jsou uvedeny bez spolufinancování ze strany členských států. Údaje za období 2014–2020 nezahrnují Spojené království.

Zdroj: EÚD na základě údajů získaných z [otevřené datové platformy pro soudržnost](#) dne 10. 2. 2026 a ze systému [SFC](#).

V období 2014–2020 se specializované operační programy více zaměřily na řešení nezaměstnanosti mladých lidí

- 34** Operační programy pro ESF nebo YEI dohodnuté mezi Komisí a členskými státy poskytly strategické přístupy z hlediska opatření, která mají být podporována, a zajistily celkové přidělení finančních prostředků na boj proti nezaměstnanosti mladých lidí.
- 35** V období 2014–2020 pomohly specializované programy zaměřené na zaměstnanost mladých lidí, jako je *Empleo juvenil* ve Španělsku a *Iniziativa Occupazione Giovani* v Itálii, vnitrostátním orgánům lépe koordinovat akce na národní úrovni, která zahrnovala zvláštní opatření a monitorování mladých lidí. V předchozích programových obdobích tomu tak nebylo.
- 36** Pět členských států (Dánsko, Estonsko, Nizozemsko, Rakousko a Finsko) financování z ESF a YEI pro kód intervence zaměstnanosti mladých lidí (103) neplánovalo. Žádný z těchto členských států totiž nebyl v době přidělování finančních prostředků vystaven velkým výzvám ani neobdržel doporučení pro jednotlivé země týkající se této oblasti politiky¹³. Avšak v posledních letech se situace v oblasti nezaměstnanosti mladých lidí v některých z těchto členských států zhoršila (viz nejnovější [společná zpráva o zaměstnanosti](#)).

Další finanční prostředky na nábor mladých lidí nebo na jejich udržení v zaměstnání poskytla iniciativa REACT-EU

- 37** Prostřednictvím iniciativy REACT-EU byly v roce 2020 poskytnuty další zdroje na řešení dopadu koronavirové pandemie. Na podporu zaměstnanosti byla určena významná část (23 %) zdrojů REACT-EU¹⁴. Tyto zdroje byly použity především na podporu udržení pracovníků, včetně mladých lidí, v zaměstnání, a to i prostřednictvím režimů zkrácené pracovní doby, vytvářením pracovních míst pro osoby ve zranitelném postavení a prostřednictvím zvláštních opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí.
- 38** Částka finančních prostředků REACT-EU přidělená členskými státy na podporu udržitelné integrace mladých lidí na trhu práce (v rámci **kódu intervence 103**) činila **1,5 miliardy EUR**. Zjistili jsme, že v rámci tohoto kódu intervence přidělily finanční prostředky pouze čtyři členské státy: Itálie (1,23 miliardy EUR), Španělsko (193 milionů EUR), Německo (47 milionů EUR) a Francie (33 milionů EUR) (viz příklady v [rámečku 2](#)).

¹³ SWD(2020) 216, s. 14–16.

¹⁴ Zvláštní zpráva 02/2023.

Rámeček 2

Opatření REACT-EU zaměřená na boj proti nezaměstnanosti mladých lidí v Německu, Španělsku a Itálii

V **Německu** vyčlenil region Porýní-Falc z prostředků REACT-EU na svůj operační program ESF 26 milionů EUR, z čehož 5,8 milionu EUR bylo plánováno konkrétně na zaměstnanost mladých lidí. Kontrolovali jsme jedno opatření (**Jump**) zaměřené na mladé lidi, kteří potřebovali pomoc při přechodu ze školy do zaměstnání. Opatření podporovalo osoby, které se potýkaly s problémy při hledání učňovské přípravy nebo zaměstnání: v rámci opatření jim byly poskytovány služby jako poradenství, odborná příprava v oblasti sociálních dovedností a podpora při umístění do zaměstnání.

Španělsko vyčlenilo v roce 2021 z prostředků REACT-EU na operační program ESF pro Katalánsko na období 2014–2020 celkem 0,7 miliardy EUR, což je částka, která přesáhla podporu z ESF a YEI, kterou Katalánsko obdrželo na celé období 2014–2020, a to na podporu oživení po krizi v souvislosti s koronavirovou pandemií a jejími sociálními důsledky. Katalánské veřejné služby zaměstnanosti realizovaly jeden projekt zaměřený přímo na podporu zaměstnanosti mladých lidí (**Ayudas a la contratación para jóvenes**, 125 milionů EUR), v rámci něhož poskytly dotaci zaměstnavatelům, kteří nabídli osobám mladším 30 let pracovní smlouvu na plný úvazek. Podpora byla poskytnuta bez ohledu na typ smlouvy, pokud smlouva trvala alespoň jeden rok.

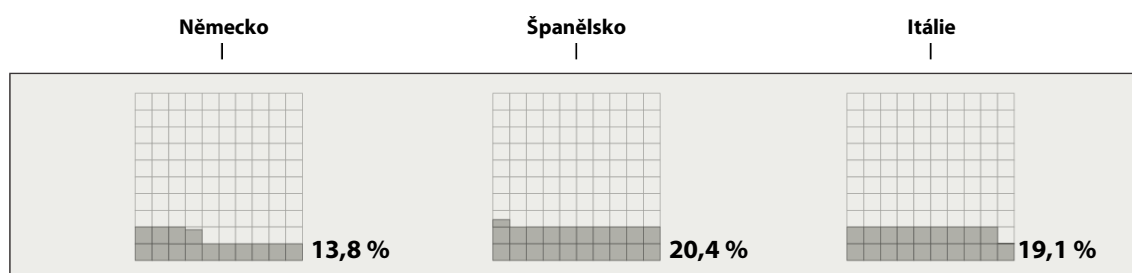
Itálie vyčlenila v roce 2021 ve svém národním operačním programu „Zaměstnanost“ (**Sistemi di politiche attive per l'occupazione**) z finančních prostředků REACT-EU 4,5 miliardy EUR, které později zvýšila na 6 miliard EUR, na posílení aktivních politik na trhu práce, zlepšení zaměstnatelnosti a snížení nezaměstnanosti, a to zejména v méně rozvinutých regionech. Jedním z opatření bylo zavedení programu **Esonero giovani do 36 let** na podporu zaměstnanosti mladých lidí prostřednictvím pobídek k zaměstnávání s počátečním přidělem ve výši 200 milionů EUR na rok 2021, který se v následujících letech zvýšil na 1,2 miliardy EUR.

- 39** Členské státy mohly využít finanční prostředky REACT-EU na podporu mladých lidí nejen v kategorii NEET, ale mladých lidí obecně, a to v reakci na specifickou situaci na trhu práce během koronavirové pandemie.
- 40** Vnitrostátní orgány, s nimiž jsme vedli rozhovory v Německu, Španělsku a Itálii, považovaly za pozitivní prvky včasnou dostupnost pomoci v rámci REACT-EU a také vysokou míru spolufinancování (výše financování z EU nad rámec vnitrostátních zdrojů). Další zdroje byly rozděleny z nástroje REACT-EU všem členským státům. Tyto prostředky musely být čerpány do roku 2023, takže nástroj v podstatě zajišťoval „překlenovací financování“ mezi obdobími 2014–2020 a 2021–2027. Dostupnost tohoto dodatečného financování však znamenala, že bylo zpožděno provádění opatření sledujících podobné cíle v rámci ESF+ (bod 45).

Řešení nezaměstnanosti mladých lidí je i nadále klíčovým cílem ESF+ na období 2021–2027, jeho provádění však bylo zpožděno

- 41** Pro období 2021–2027 bylo nařízením o ESF+ zavedeno „tematické zaměření“¹⁵, tj. přidělit vyšší prioritu opatřením, která řeší určité výzvy. Pokud jde o nezaměstnanost mladých lidí, v členských státech, kde byl počet mladých lidí NEET v letech 2017–2019 nad průměrem EU, by mělo být 12,5 % prostředků ESF+ vynaloženo na cílená opatření a strukturální reformy na podporu zaměstnanosti mladých lidí, odborného vzdělávání a přípravy¹⁶.
- 42** Ze tří členských států, které jsme v rámci tohoto auditu podrobně prověřovali, byly povinny dodržovat minimální tematické zaměření ve výši 12,5 % Španělsko a Itálie. V Německu tomu tak nebylo, protože počet osob NEET tam byl pod průměrem EU. **Obrázek 5** znázorňuje odpovídající přiděly z ESF+ na zaměstnanost mladých lidí v těchto třech členských státech k prosinci 2025 podle údajů poskytnutých Komisí.

Obrázek 5 | Příděly z ESF+ na podporu zaměstnanosti mladých lidí v Německu, Španělsku a Itálii k prosinci 2025

Zdroj: EÚD na základě údajů poskytnutých Komisí.

- 43** Provádění programů politiky soudržnosti na období 2021–2027 se potýkalo s problémy, které ve srovnání s předchozími programovými obdobími vedly ke zpožděním¹⁷. Zdroje přidělené na projekty vybrané pro financování v rámci oblasti intervence 136 v programech ESF+, které jsme kontrolovali ve Španělsku a Itálii, se v roce 2025 výrazně zvýšily, ale vykázané výdaje zaostávaly (**obrázek 6**).

¹⁵ Nařízení (EU) 2021/1057, článek 7.

¹⁶ Tamtéž, čl. 7 odst. 6 a článek 11.

¹⁷ COM(2025) 164, s. 2.

Obrázek 6 | Hodnota vybraných projektů a vykázaných výdajů v auditovaných programech ESF+ k prosinci 2024 a prosinci 2025 ve srovnání s plánovanými částkami

(částky v mil. EUR)		Plánované částky v operačním programu	Prosinec 2024		Prosinec 2025	
			Hodnota vybraných projektů	Vykázané výdaje	Hodnota vybraných projektů	Vykázané výdaje
ESF+ Severní Porýní-Vestfálsko		178,5	112,8	8,4	173,7	27,7
ESF+ Porýní-Falc		18,0	9,9	7,8	10,3	8,7
FSE+ Empleo Juvenil		924,5	542,0	–	851,9	150,2
PN Giovani Donne e Lavoro		1 394,4	27,5	–	1 328,9	140,4

Pozn.: částky EU (bez spolufinancování ze strany členských států) v rámci oblasti intervence 136.

Zdroj: EÚD na základě systému SFC a údajů poskytnutých Komisí.

- 44** Provádění ESF+ bylo zahájeno později v důsledku toho, že přijetí právního rámce bylo pomalejší než se očekávalo, dále v důsledku nutnosti řešit po sobě jdoucí krize a v důsledku prioritního provádění Nástroje pro oživení a odolnost, který má kratší lhůtu¹⁸.
- 45** Jak je uvedeno v naší [zprávě z roku 2023](#) o úpravě pravidel politiky soudržnosti v reakci na pandemii COVID-19, EU reagovala rychle. Díky značnému objemu nových zdrojů zavedených v rámci iniciativy REACT-EU mohly členské státy financovat další investice, ale zároveň se zvýšil tlak na to, aby byly prostředky čerpány, zejména s velmi krátkým časovým rámcem provádění. Změny právního rámce znamenaly pro řídicí orgány další práci na plánování a administrativě programů a přispěly k opožděnému zahájení financování v období 2021–2027.
- 46** Celkově členské státy vyčlenily na zvláštní podporu zaměstnanosti mladých lidí z prostředků ESF+ přibližně 10 miliard EUR. Čerpání těchto prostředků však bylo v prvních letech období pomalejší, než se očekávalo. Škála projektů v členských státech sice výrazně roste, nicméně přetrvává riziko, že tlak na využívání finančních prostředků ke konci programového období by mohl vést k tomu, že budou využívány méně účinně.

¹⁸ COM(2025) 163 final.

Komise nemá o dlouhodobých účincích opatření financovaných Uníí a zaměřených na zaměstnanost mladých lidí dostatek informací

- 47** Komise odpovídá za sledování toho, jak členské státy provádějí fondy politiky soudržnosti EU na podporu zaměstnanosti mladých lidí, aby bylo možné měřit jejich účinnost a přijímat informovaná rozhodnutí o budoucích iniciativách. Kontrolovali jsme, jak Komise toto sledování provádí a z jakých ukazatelů při tom vychází.
- 48** Aby bylo možné posoudit výsledky opatření na podporu mladých lidí odděleně od všech ostatních uchazečů o zaměstnání, měly by být informace shromažďovány a vykazovány podle věkových skupin. V praxi totiž vedle opatření zaměřených na mladé lidi existují také opatření určená všem věkovým skupinám, jejichž výsledky nejsou rozděleny podle věkových skupin. To znamená, že úplné informace o výsledcích týkajících se pouze mladých lidí nejsou k dispozici.
- 49** Kromě toho pro ESF+ neexistuje žádný společný ukazatel dlouhodobějších výsledků, který by poskytoval zpětnou vazbu ohledně toho, zda mají opatření zaměřená na zaměstnanost mladých lidí trvalé účinky. Ukazatele dlouhodobějších výsledků informují pouze o situaci v oblasti zaměstnanosti po šesti měsících. Pro monitorování financování z ESF+ po uplynutí šesti měsíců od poskytnutí podpory, například 12 nebo 18 měsíců po poskytnutí podpory, není k dispozici žádný společný ukazatel výsledků. V [rámci pro monitorování provádění záruk pro mladé lidi](#) existují dlouhodobější ukazatele výsledků zaměřené na období delší než šest měsíců, jsou však nezávislé na rámci ESF+ a pokrývají pouze některá opatření pro zaměstnanost mladých lidí financovaná z ESF+, avšak nikoli všechna.
- 50** Podle Komise bylo měření dlouhodobějších ukazatelů omezeno na šest měsíců proto, aby bylo dosaženo rovnováhy mezi potřebou měřit udržitelnost výsledků a zajistit dostatečnou kvalitu údajů a zároveň udržet administrativní náklady na přiměřené úrovni. To však znamená, že Komise a členské státy nemají o trvalém účinku podporovaných opatření informace. Je tím omezen potenciál získávat poznatky o politikách, zejména s cílem lépe utvářet budoucí iniciativy v oblasti zaměstnanosti mladých lidí. Je možné, že těmito aspekty se budou zabývat hodnocení politik v budoucnu, není však jisté, zda a kdy k tomu dojde.

- 51** Návrh, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost pro programové období po roce 2027¹⁹, obsahuje ukazatel výstupů pro opatření zlepšující přístup mladých lidí k zaměstnání, který sleduje „počet účastníků – podle pohlaví, postavení na trhu práce, věku a úrovně vzdělání“ a ukazatel výsledků, který sleduje „počet účastníků – podle postavení po účasti (získávají kvalifikaci, jsou zapojeni do hledání zaměstnání, vzdělávání nebo odborné přípravy, jsou zaměstnáni) a podle pohlaví“²⁰. Ukazatel výsledků však nezahrnuje dlouhodobou perspektivu.

Opatření financovaná EU podporovala zaměstnávání mladých lidí, ale nezaměřovala se na dosažení udržitelných výsledků a oslovení zranitelných skupin

Zaměstnanost mladých lidí podpořila řada opatření financovaných EU

- 52** Členské státy jsou odpovědné za koncipování opatření a přidělování finančních prostředků EU ve svých operačních programech, Komise nadále nese konečnou odpovědnost za řádné využívání rozpočtu EU.
- 53** Pro audit jsme vybrali deset programů – šest za období 2014–2020 a čtyři za období 2021–2027 – ve třech členských státech, kterými byly **Německo, Španělsko a Itálie**, jak je znázorněno na [obrázku 7](#). Tyto programy jsme vybrali na základě částek plánovaných na podporu zaměstnanosti mladých lidí v rámci kódu intervence 103 a oblasti intervence 136 (bod [32](#)). Zabývali jsme se konkrétně devíti opatřeními zaměřenými na zaměstnanost mladých lidí a prováděnými v programovém období 2014–2020, jak je popsáno v [příloze II](#).

¹⁹ COM(2025) 545 final.

²⁰ Tamtéž, příloha I – Oblasti intervence a ukazatele, č. 443.

Obrázek 7 | Programy vybrané pro audit a částky plánované v rámci kódu intervence 103 a oblasti intervence 136

		Přidělená částka (v mil. EUR)	Zdroj financování				Programové období	
			ESF	REACT-EU	YEI	ESF+	2014–2020	2021–2027
 DE	Operationelles Programm ESF Rheinland-Pfalz	• 5,8					✓	
	Operationelles Programm ESF Nordrhein-Westfalen	○ 244,8					✓	
	Programme ESF Plus /JTF Severní Porýní-Vestfálsko	○ 178,5						✓
	Programme ESF Plus Porýní-Falc	○ 18,0						✓
 ES	PO FSE 2014 EMPLEO JUVENIL	○ 3 196,2					✓	
	PO FSE 2014 C.A. CATALUÑA	○ 125,0					✓	
	FSE+ Empleo Juvenil	○ 924,5						✓
 IT	PON Iniziativa Occupazione Giovani	○ 1 969,0					✓	
	PON Sistemi di politiche attive per l'occupazione	○ 1 260,5					✓	
	PN Giovani, donne e lavoro	○ 1 394,4						✓

Pozn.: plánované částky EU (bez spolufinancování ze strany členských států) v rámci kódu intervence 103 (ESF, YEI, REACT-EU) a oblasti intervence 136 (ESF+).

Zdroj: EÚD na základě údajů získaných z SFC v lednu 2026.

54 Finanční podpora EU určená na udržitelné začleňování mladých lidí na trh práce má různé formy. Opatření ke snížení nezaměstnanosti mladých lidí financovaná EU koncipují a provádějí členské státy a lze je rozdělit do těchto skupin:

- pobídky k zaměstnávání sestávající z finančních výhod poskytovaných zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají mladé lidi,
- opatření k udržení pracovních míst, jejichž cílem je udržet mladé lidi v zaměstnání,
- další aktivní politiky na trhu práce (např. prohlubování dovedností, profesní vedení, podpora účasti na programech odborné přípravy).

- 55** Komise nezaznamenává informace o finančních prostředcích EU přidělených členskými státy na jednotlivá opatření ani o počtu mladých lidí, kteří se každého z nich účastní, a neprovedla podrobnou analýzu srovnávající dopad různých druhů podpory.
- 56** Ve dvou programech, které jsme prověřovali v německých spolkových zemích, podporovalo financování v období 2014–2020 v rámci kódu intervence 103 především účast na odborném vzdělávání. Ve Španělsku směřovala přibližně polovina výdajů v obou programech, které jsme prověřovali, na pobídky k zaměstnávání a programy pro udržení pracovních míst, přičemž značné částky byly rovněž vynaloženy na prohlubování dovedností a různá opatření pro aktivaci a začleňování. V Itálii se programy, které jsme vybrali, zaměřovaly především na pobídky k zaměstnávání, zejména v rámci iniciativy REACT-EU, a značné finanční prostředky v rámci Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí byly rovněž přiděleny na prohlubování dovedností a profesní vedení v oblasti zaměstnanosti.

Samotné pobídky k zaměstnávání nepostačují k tomu, aby byla nezaměstnanost mladých lidí účinně vyřešena

- 57** Důvody pro pobídky k zaměstnávání mohou být trojího druhu²¹:
- ekonomické, zaměřující se na stimulaci celkové poptávky po pracovní síle a vytváření pracovních míst,
 - sociální, zaměřené na podporu zaměstnanosti konkrétních skupin, které se mohou na trhu práce potýkat se znevýhodněním, a kompenzovat tak nižší počáteční produktivitu s cílem podpořit inkluzivnější rozdělení pracovních míst,
 - zaměřené na prohlubování dovedností, s cílem zlepšit dovednosti a zaměstnatelnost pracovníků, například kombinováním dotací s odbornou přípravou, aby tak byly řešeny potřeby zaměstnavatelů i pracovníků v oblasti dovedností.

V praxi mnoho pobídek k zaměstnávání odráží spíše kombinaci těchto cílů, než aby zapadaly čistě do jedné kategorie.

²¹ *Stimulating job demand: The design of effective hiring subsidies in Europe*, EEPO Review (2014).

58 Členské státy koncipují pobídky k zaměstnávání s ohledem na cílové skupiny a na výsledky, jichž má být dosaženo. Tyto pobídky by měly být pečlivě zacíleny, aby se zvýšila pravděpodobnost, že splní požadované cíle. Rada již v roce 2013 doporučila, aby byly pomocí cílených a dobře koncipovaných mzdových a náborových dotací motivování zaměstnavatelé k vytváření nových příležitostí pro mladé lidi²². U námi vybraných pobídek k zaměstnávání jsme kontrolovali, do jaké míry je členské státy koncipovaly se zaměřením na to, aby zajistily udržitelné začlenění mladých lidí na trh práce, včetně toho, zda bylo zřejmé, kdy lze mladého člověka považovat za úspěšně začleněného (body 60–74).

59 Účinnost a efektivnost aktivních politik na trhu práce – včetně pobídek k zaměstnávání – do značné míry závisí na tom, jak jsou koncipovány a prováděny. Nejsou-li pobídky k zaměstnávání koncipovány dobře, mohou vést k nevhodnému vynakládání veřejných prostředků, zejména pokud by dotovaná pracovní místa byla vytvořena nebo zachována i bez dotací (efekt „mrtvé váhy“) nebo pokud dotace jednoduše motivují zaměstnavatele k tomu, aby zaměstnali nebo udržovali v zaměstnání některé pracovníky namísto jiných (tzv. „efekt vytěsnění“)²³. Kontrolovali jsme, do jaké míry členské státy zavedly záruky ke snížení rizika, že u pobídek k zaměstnávání, které jsme vybrali, dojde k efektu mrtvé váhy (viz body 75–81).

Pobídky k zaměstnávání, které jsme kontrolovali, nebyly vždy koncipovány tak, aby zajistily udržitelná pracovní místa pro mladé lidi

60 Jako rychlá reakce na hospodářský útlum mohou – s ohledem na ekonomické důvody – posloužit plošné dotace na zaměstnávání spolu s programy zachování pracovních míst (viz příklad v *rámečku 3*). V obou případech je prioritou během recesí (jako byla recese způsobená koronavirovou pandemií) podpořit poptávku po pracovní síle a zabránit hlubší hospodářské recesi, což pomůže krátkodobě zachovat nebo vytvořit pracovní místa.

²² Záruky pro mladé lidi, bod 17.

²³ Evropský semestr: Tematický přehled – Aktivní politiky na trhu práce, 2017, s. 9.

Rámeček 3

Programy pro zachování pracovních míst ve Španělsku během koronavirové pandemie

Posuzovali program zkrácených úvazků ve Španělsku (*Expedientes de Regulación Temporal de Empleo – ERTE*). Opatření bylo zaměřeno na mladé lidi pracující pro společnosti, které jim během pandemie pozastavily smlouvy nebo zkrátily pracovní dobu, aby zabránily propouštění zaměstnanců. Podpořenými osobami byli mladí zaměstnanci, kteří se již dříve zaregistrovali do systému záruk pro mladé lidi a obdrželi z něj podporu. Tuto pobídku využívali během doby platnosti režimu ERTE. Program ERTE byl koncipován a prováděn jako jednorázová podpora v krizi a je příkladem toho, jak lze finanční prostředky EU využít k řešení konkrétních potřeb flexibilním a rychlým způsobem.

[Španělská centrální banka analyzovala](#) program ERTE v roce 2022 a zjistila, že ve srovnání s pracovníky s podobnými charakteristikami, kteří však byli neaktivní nebo nezaměstnaní a na něž se ERTE nevztahovala, byla šance na návrat do zaměstnání u osob podpořených v programu ERTE celkově lepší. Upozornila však také na to, že účinnost programu ERTE klesá, čím déle trvá, zejména u některých skupin, jako jsou mladší pracovníci, pracovníci se smlouvami na dobu určitou a zaměstnanci v některých odvětvích služeb, z čehož vyplývá, že tento program nemusí být vhodný pro dlouhodobou podporu.

- 61** Pokud jsou pracovní místa vytvořena pouze na dobu trvání dotace, je celková výhoda z dlouhodobějšího hlediska snížena, přestože zaměstnatelnost dotčených pracovníků se může díky získaným zkušenostem i tak zvýšit²⁴.
- 62** Komise v roce 2021 doporučila²⁵, aby pobídky k zaměstnávání obsahovaly odpovídající záruky, kterými se zajistí, že nově vytvořená pracovní místa budou životaschopná a po ukončení pobídek zůstanou zachována, přičemž podpora by se měla postupem času ukončovat. Pobídky by obvykle měly obsahovat výraznou složku odborné přípravy na pracovišti, která je důležitá z hlediska trhu práce, a měly by být přizpůsobeny situaci na regionálním trhu práce.

²⁴ Evropský semestr: Tematický přehled – Aktivní politiky na trhu práce, 2017, s. 9.

²⁵ Doporučení Komise (EU) 2021/402, bod 6.

63 Za tímto účelem mohou členské státy provést tyto kroky:

- posoudit situaci na trhu práce, včetně potřeb zaměstnavatelů, a podle toho pobídky koncipovat,
- kombinovat pobídky k zaměstnávání s dalšími aktivními politikami na trhu práce, jako je odborná příprava, s cílem zlepšit zaměstnatelnost mladých lidí,
- navrhnout mechanismy, které budou zaměstnavatele motivovat, aby si pracovníky udrželi i po vypršení dotace.

64 Příslušné informace o trhu práce poskytují vnitrostátním orgánům a zúčastněným stranám nástroje, jako je *informační systém Excelsior* v Itálii a *IAB Beruf-Struktur-Entwicklung* v Německu, nebo ve Španělsku středisko veřejných služeb zaměstnanosti s názvem *Observatorio de las Ocupaciones* (**rámček 4**).

Rámeček 4

Nástroje pro poskytování informací o trhu práce v Německu, Španělsku a Itálii

V Německu statistické oddělení *Bundesagentur für Arbeit* pravidelně zveřejňuje obecné informace o trhu práce, včetně statistik o evidovaných volných pracovních místech, o vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti, a dále každoroční analýzy nedostatku v oblasti dovedností. Vedle těchto informací jsou uváděny také dlouhodobější prognózy trhu práce zahrnující stranu poptávky a nabídky, které jsou primárně odvozeny z monitorování dovedností prováděného v rámci [projektu QuBe](#). Kromě toho poskytuje vybrané výsledky výzkumu trhu práce *Institut für Arbeitsmarkt und Berufsforschung*.

Ve Španělsku pravidelně informuje o změnách v hospodářských činnostech a povoláních středisko *Observatorio de las Ocupaciones*. Cílem je předvídat problémy a potřeby trhu práce a reagovat na ně. Výstupy střediska zahrnují zprávy o trhu práce na národní a regionální úrovni, trendy zaměstnanosti u povolání s nejlepšími výsledky a informace o zaměstnanosti týkající se konkrétních podskupin obyvatelstva, např. mládeže²⁶. Tato zpráva neobsahuje konkrétní posouzení potřeb zaměstnavatelů. Údaje o mladých lidech nejsou vždy rozděleny podle věku.

Itálie zakládá svou analýzu potřeb trhu práce na informacích z [informačního systému Excelsior](#), což je projekt podporovaný italskými obchodními komorami ve spolupráci s ministerstvem práce a sociální politiky a EU. Tento systém, který byl zaveden v roce 1997, sleduje vyhlídky na zaměstnání a potřeby italských společností v oblasti odborné přípravy a dovedností. Například v nejnovějším prognostickém dokumentu (na období 2024–2028) se uvádí, že existuje vysoká potřeba pracovníků s vysokoškolským vzděláním v oborech STEM (přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika), ale očekává se jejich výrazný nedostatek: celkově je každý rok zapotřebí dalších 17 000 až 26 000 mladých lidí s tímto typem kvalifikace²⁷.

- 65** Zjistili jsme, že přestože jsou k dispozici nástroje pro posouzení situace a potřeb na trhu práce, nebyly pobídky k zaměstnávání mladých lidí cílené, nýbrž obecně byly uplatňovány jednotně ve všech hospodářských odvětvích, s velmi malým počtem vyloučení (viz příklad v [rámečku 5](#)).

²⁶ [Informe Jóvenes y mercado del trabajo](#), zpráva o trhu práce mladých lidí.

²⁷ [Previsioni dei fabbisogni occupazionali e professionali in Italia a medio termine](#) (2024–2028), s. 46.

Rámeček 5

Pobídky k zaměstnávání mladých lidí v Itálii byly ve většině odvětví k dispozici před koronavirovou pandemií, během ní a po ní

Esonero Giovani do 36 let byla pobídka financovaná iniciativou YEI a poskytla 50% snížení pojistného na sociální zabezpečení soukromým zaměstnavatelům, kteří v letech 2019–2020 zaměstnali mladé lidi do 36 let. V roce 2021 dosáhlo snížení 100 %, tj. až 6 000 EUR ročně po dobu tří až čtyř let (v závislosti na regionu), s financováním z REACT-EU a následně z ESF+.

V souladu s předchozími podobnými opatřeními byly v rámci *Esonero Giovani* nabídnuty pobídky ve většině odvětví, pouze s výjimkou finančního sektoru a subjektů zaměstnávajících pomocníky v domácnostech. Pobídky k zaměstnávání na období 2024–2025 financované z ESF+ měly podobné rysy a rozšířily způsobilost na pracovníky ve finančním sektoru.

- 66** V odvětvích, která se potýkají s akutním nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, je hlavní překážkou omezená nabídka kvalifikovaných uchazečů, kterou nelze řešit pouze prostřednictvím pobídek k zaměstnávání. Kromě toho na trzích práce, kde je nedostatek kvalifikovaných pracovníků, jsou dotace na zaměstnávání kvalifikované pracovní síly přímým příkladem efektu mrtvé váhy (bod 59): když je poptávka již vysoká, byl by zaměstnán podstatný podíl pracovníků bez ohledu na intervenci ze strany politiky.
- 67** Pokud jsou uchazeči k dispozici, ale nemají zkušenosti nebo by si museli dovednosti prohloubit, mohou být finanční pobídky použity k motivaci zaměstnavatelů, aby tyto uchazeče zaměstnali a investovali do jejich odborné přípravy. V souvislosti s takovým prohlubováním dovedností musí pobídky k zaměstnávání obsahovat výraznou složku odborné přípravy, a to s cílem jak zlepšit budoucí zaměstnatelnost příjemců, tak pomoci řešit nedostatky v oblasti dovedností. Zjistili jsme sice, že některá opatření byla zaměřená na zlepšení zaměstnatelnosti mladých lidí a snížení nedostatků v oblasti dovedností, nicméně pobídky k zaměstnávání, které jsme prověřovali, nebyly podmíněny povinnou odbornou přípravou a rozvojem dovedností (viz příklad v [rámečku 6](#)).

Rámeček 6

Pobídky k zaměstnávání obecně nejsou podmíněny poskytováním odborné přípravy a rozvojem dovedností

Na žádost Komise italský program ESF+ na období 2021–2027 *Giovani, Donne e Lavoro* uvádí, že *při koncipování opatření bude věnována náležitá pozornost potřebě rozvíjet dovednosti mladých lidí v těch hospodářských odvětvích, která jsou nejvíce postižena ekologickou a klimatickou transformací, jako je udržitelná doprava, nakládání s odpady, hospodaření s vodními zdroji, stavebnictví a energetický systém.*

Veřejné i soukromé služby zaměstnanosti v Itálii mohou mladého člověka, který nemůže okamžitě najít vhodné zaměstnání, odkázat na opatření v oblasti odborné přípravy financovaná EU a program zahrnuje opatření k usnadnění rekvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků, včetně náhrady mezd pro pracovníky po dobu, kdy se odborné přípravy účastní. Neexistují však žádná ustanovení, která by pobídky k zaměstnávání podmiňovala rozvojem příslušných dovedností.

68 Pobídky k zaměstnávání by měly rovněž zahrnovat mechanismy, které motivují zaměstnavatele ke zvýšení čisté zaměstnanosti a udržení pracovníků i po vypršení dotace. Komise v roce 2017²⁸ v zájmu zvýšení pravděpodobnosti, že pobídky k zaměstnávání povedou k trvalému zaměstnání, zdůraznila přínos zavedení podmínek a kontroly toho, zda:

- podporovaný mladý člověk je stále zaměstnán po určité době od skončení dotací (doba zachování pracovního místa) po skončení subvence,
- u zaměstnavatele dochází k čisté tvorbě pracovních příležitostí.

69 Ve Španělsku pobídky k zaměstnávání mladých lidí financované z ESF/YEI někdy poskytovaly delší podporu u smluv na dobu neurčitou. Například program *Empleo Joven* představoval opatření spolufinancování smluv mladých pracovníků na dobu šesti měsíců u smluv na dobu určitou nebo až 12 měsíců u smluv na dobu neurčitou. Program však nevyžadoval, aby po uplynutí této doby byla dodržena nějaká minimální doba zachování pracovního místa. V rámci ESF+ je od roku 2021 v souladu s reformou španělského plánu pro oživení a odolnost vyžadována minimální doba zachování pracovního místa některých opatření v délce až 24 měsíců ([rámeček 7](#)).

²⁸ Evropský semestr – tematický přehled – Aktivní politiky na trhu práce, 2017.

Rámeček 7

Doba zachování pracovního místa a smlouvy na dobu neurčitou ve Španělsku

Španělský plán pro oživení a odolnost zahrnoval **složku 23. Nové veřejné politiky pro dynamický, odolný a inkluzivní trh práce**. Týkala se reformy v oblasti zjednodušení smluv, toho, že standardní možností byly smlouvy na dobu neurčitou na podporu stabilní zaměstnanosti (reforma 4), a modernizace aktivních politik zaměstnanosti a racionalizace pobídkového systému (reforma 7). Španělským královským nařízením s mocí zákona č. 32/2021 bylo používání smluv na dobu určitou omezeno.

Španělský program zaměstnanosti mladých lidí financovaný z ESF+ zahrnoval **opatření 5.A.08 Pobídky pro trvalé přijetí mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy**. Spočívalo v paušální platbě na podporu průběžného náboru mladých lidí. Vzhledem k výše uvedeným reformám trhu práce mělo být zaměstnání zachováno až 24 měsíců po skončení příspěvku z programu.

- 70** V Itálii jedno z opatření, která jsme zkoumali, poskytovalo pouze pobídky pro smlouvy na dobu neurčitou, i když minimální doba zachování zaměstnání po ukončení podpory EU nebyla stanovena. Ve snaze zajistit čisté vytváření pracovních míst a zabránit efektu vytěsnění zahrnovalo opatření rovněž ustanovení o vyloučení zaměstnavatelů, kteří ve stanovené lhůtě před přijetím do zaměstnání a po něm propustili jednotlivé pracovníky nebo provedli hromadné propouštění s dopadem na pracovní místa srovnatelná s dotovanými pracovními místy.
- 71** Zjistili jsme také, že v některých případech lidé opustili dotovaná pracovní místa ještě před ukončením financování. V našem (malém) vzorku mladých lidí podporovaných z programu *Programa Empleo Joven – La Caixa* ve Španělsku příjemce ve dvou případech z deseti přestal využívat opatření před jeho vypršením. Podobně v případě opatření *Incentivo Occupazione NEET 2018–2019* v Itálii skončila přibližně čtvrtina smluv 24 měsíců po zahájení pracovní smlouvy z důvodu výpovědi pracovníka²⁹. Opatření nevyžadovala, aby byl proveden výstupní pohovor s pracovníky služeb zaměstnanosti, kde by mohly být zmíněny potenciální problémy s cílem zlepšit koncepci těchto opatření do budoucna.

²⁹ *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa. Collana Focus Anpal č. 105, s. 15.*

Není jasné, kdy lze mladého člověka považovat za úspěšně začleněného na trh práce

72 V roce 2017 vypracovala evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti [soubor nástrojů](#) pro veřejné služby zaměstnanosti, aby jim pomohla při koncipování a provádění jejich přístupu k udržitelnému začleňování. Soubor nástrojů uvádí tři faktory, které je třeba při definování udržitelného začlenění na trh práce zohlednit:

- začlenění do **dlouhodobého zaměstnání** se zaměřením na objem práce podle délky zaměstnání,
- začlenění do **zaměstnání, které představuje kariérní postup**, se zaměřením na kvalitu zprostředkovaných zaměstnání,
- **zaměstnatelnost uchazečů o zaměstnání**, tj. míra, do jaké jsou dovednosti uchazečů o zaměstnání v souladu s potřebami trhu práce.

73 Soubor nástrojů má podpořit koncipování a provádění opatření pro začleňování na trh práce, jeho používání však není povinné. Zjistili jsme, že členské státy, které jsme navštívili, ve svých operačních programech nedefinovaly jasně „*udržitelné začleňování mladých lidí na trh práce*“ z hlediska tří výše uvedených faktorů.

74 Bez jasného pochopení toho, kdy lze mladého člověka považovat za úspěšně začleněného na trh práce, existuje riziko, že pro přidělování a využívání finančních prostředků EU na podporu zaměstnanosti mladých lidí nejsou k dispozici dostatečně konkrétní a měřitelné cíle. V praxi to může ztížit koncipování účinné podpory, jako jsou pobídky k zaměstnávání, a může být obtížnější měřit výsledky (viz také body [47–51](#)).

U pobídek k zaměstnávání často dochází k efektu mrtvé váhy, což může vést k neefektivním výstupům

75 V rámci hodnocení provádění a dopadu pobídek k zaměstnávání mladých lidí ve Španělsku (Katalánsko) z roku 2023 bylo zjištěno, že pobídky k zaměstnávání nebyly dostatečně zacílené, a příslušným orgánům bylo doporučeno:

- definovat cílovou populaci nezaměstnaných mladých lidí nejen podle věku, ale i prostřednictvím dalších proměnných, jako je dosažené vzdělání, pohlaví nebo doba nezaměstnanosti,
- klasifikovat zranitelné nezaměstnané mladé lidi na základě těchto proměnných a přiřazovat jim priority podle jejich zranitelnosti.

- 76** Doporučení odrážela sociální důvody pobídek k zaměstnávání (bod 57) a rovněž by pomohla zmírnit riziko efektu mrtvé váhy. V roce 2023 přijaly katalánské orgány opatření k řešení těchto doporučení (**rámeček 8**). Avšak to, zda a jak je cílová populace náležitě identifikována a upřednostňována, v konečném důsledku závisí na kritériích stanovených v rámci každé jednotlivé výzvy k financování.

Rámeček 8

Opatření přijatá Španělskem v reakci na doporučení týkající se pobídek k zaměstnávání

Na základě doporučení vypracovaných v rámci jednoho hodnocení revidovaly katalánské orgány v roce 2023 právní rámec pobídek k zaměstnávání (ORDEN EMT/213/2023). Rozhodnutí o výzvě k podávání návrhů na financování tak mohlo stanovit diferencované přidělování finančních prostředků v závislosti na:

- typu způsobilých opatření,
- typu příjemců nebo subjektů,
- typu pracovní smlouvy,
- územního kritéria, případně spojeného s údaji o nezaměstnanosti, nebo
- postavení v zaměstnání osob, na něž se opatření zaměřují.

- 77** Nová pravidla zavedla také strop pro dotaci ve výši 80 % standardních měsíčních nákladů na pracovní místo pro zaměstnavatele, a přímo se tak zaměřuje na snížení rizika efektu mrtvé váhy. Výsledkem zavedení stropu je, že část nákladů práce nesou zaměstnavatelé. To odráží základní zásadu zodpovědného vynakládání veřejných výdajů a omezuje veřejné výdaje na každého přijatého zaměstnance. Strop však nepřispěl k upřednostnění jednotlivců, u nichž je pravděpodobné, že budou přijati do zaměstnání pouze v případě, že k tomu existuje peněžní pobídka, jako jsou mladí lidé s omezenými pracovními zkušenostmi, nízkou kvalifikací nebo dlouhou dobou neaktivity, a proto přímo neřešil riziko efektu mrtvé váhy, tj. že dotace budou využity na nábor pracovníků, kteří by byli přijati do zaměstnání i bez dotací.

- 78** Hodnocení italského programového období 2014–2020³⁰ poukázala na problémy, které jsou s pobídkami k zaměstnávání nedílně spjaté, jako je efekt mrtvé váhy a efekt výběru. K efektu výběru dochází, když podniky využijí pobídky k zaměstnání mladých lidí, které již zamýšlely přijmout. To znamená, že tito lidé by pravděpodobně našli práci bez ohledu na pobídku. V rámci hodnocení bylo doporučeno upravit pomocí kvantitativních i kvalitativních ukazatelů kritéria způsobilosti a výši dotace tak, aby lépe odpovídala zaměstnatelnosti podpořené mladé osoby. Program na období 2021–2027 sice obsahoval pro tento účel příslušná ustanovení, následující pobídky k zaměstnávání³¹ je však nereflektovaly, protože jednoduše kopírovaly předchozí opatření. Zúčastněné strany³² rovněž doporučily lépe zacílit úsilí na osoby, které to nejvíce potřebují, ale jejich doporučení nebylo při provádění zohledněno.
- 79** Pro účinné zacílení pobídek jsou nutná nejen vhodná pravidla, ale také odpovídající kontroly k zajištění jejich správného uplatňování. V našich ročních auditech souladu s předpisy jsme upozornili na různé problémy týkající se kontrol podmínek způsobilosti u cílových mladých lidí (bod 11 v [příloze I](#)). Taktéž Komise zjistila určité problémy ve svých vlastních auditech a vyžádala si nápravná opatření. Nezpůsobilost sice nemusí nutně vést k efektu mrtvé váhy, poukazuje však na možné nedostatky v kontrole pravidel pro cílení.
- 80** Efekt mrtvé váhy je ze své podstaty obtížně měřitelný – je potřeba určit nebo alespoň odhadnout, co by zaměstnavatelé nebo pracovníci udělali bez pobídky. Za jinak stejných podmínek platí, že čím vyšší je zaměstnatelnost mladého člověka, tím vyšší je riziko mrtvé váhy.

³⁰ *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa. Collana Focus Anpal č. 105.*

³¹ *Decreto-Legge 7 maggio 2024, č. 60, článek 2.*

³² *Dipartimento per le politiche di coesione, Programmazione della politica di coesione 2021–2027, Tavolo 4 „Un'Europa più sociale“ – Sintesi degli esiti del confronto partenariale (leden 2020).* Dokument je k dispozici na internetových stránkách opencoesione.gov.it.

- 81** Italské orgány stanovily ukazatel, který měří zaměstnatelnost mladých lidí zapsaných v programu záruk pro mladé lidi a odráží jejich vzdálenost od trhu práce (*indice di profilazione*³³). Tento ukazatel se vypočítá před provedením jakýchkoli opatření. Z porovnání tohoto ukazatele u osob, u nichž byly v období 2015–2019 využity dotace na nábor pracovníků, a u osob, u nichž tyto dotace využity nebyly, vyplývá, že prvně jmenované osoby byly od začátku zaměstnatelnější, zejména proto, že měly – v průměru – více předchozích pracovních zkušeností³⁴. To poukazuje na existenci efektu mrtvé váhy. Nicméně i kdyby pracovní místo bylo vytvořeno i bez pobídky k zaměstnávání, mohla tato pobídka přesto přispět k příznivějším smluvním podmínkám³⁵, jako je smlouva na dobu neurčitou požadovaná podle pravidel pro poskytování dotací namísto smlouvy na dobu určitou.

Profesní vedení a podpora odborné přípravy usnadňují začlenění mladých lidí na trh práce

- 82** Začlenění mladých lidí na trh práce mohou podpořit i další opatření, která jsou financovaná EU, ale s nabídkou zaměstnání přímo nesouvisejí. V souladu s posílenými zárukami pro mladé lidi by tato opatření měla být pokud možno přizpůsobena mladým lidem, kteří dostávají podporu. Často mají podobu tzv. aktivačních opatření – individuálního poradenství, individuálního akčního plánu a podpory odborné přípravy, včetně odborného vzdělávání. Tato podpůrná opatření jsou důležitým nástrojem pro vnitrostátní orgány. Mohou být nezbytným prvním krokem při určování vhodné pracovní nabídky nebo mohou zvýšit zaměstnatelnost jednotlivce, pokud pracovní nabídku nelze poskytnout. Kontrolovali jsme, jak tato opatření podporují začleňování mladých lidí na trh práce.
- 83** Tři členské státy, které jsme kontrolovali, podporovaly mladé lidi prostřednictvím několika typů aktivních politik na trhu práce (bod 56) a řady z nich se týkal i náš audit. Pokud to bylo možné, analyzovali jsme situaci v oblasti zaměstnanosti u účastníků podporovaných těmito opatřeními.

³³ *La Garanzia Giovani rafforzata e le politiche attive a sostegno dell'occupazione giovanile – Primo rapport di monitoraggio*, INAPP, červen 2025.

³⁴ *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa*. Collana Focus Anpal č. 105, s. 9.

³⁵ Tamtéž, s. 51.

- 84** V Itálii jsme posuzovali opatření týkající se profesního vedení (*Accompagnamento al lavoro*, [rámeček 9](#)), které podporuje mladé lidi při získávání zaměstnání tím, že jim je na míru navržena individuální profesní dráha. Toto opatření může být případně doprovázeno dalšími aktivními politikami na trhu práce, jako jsou pobídky k zaměstnávání.

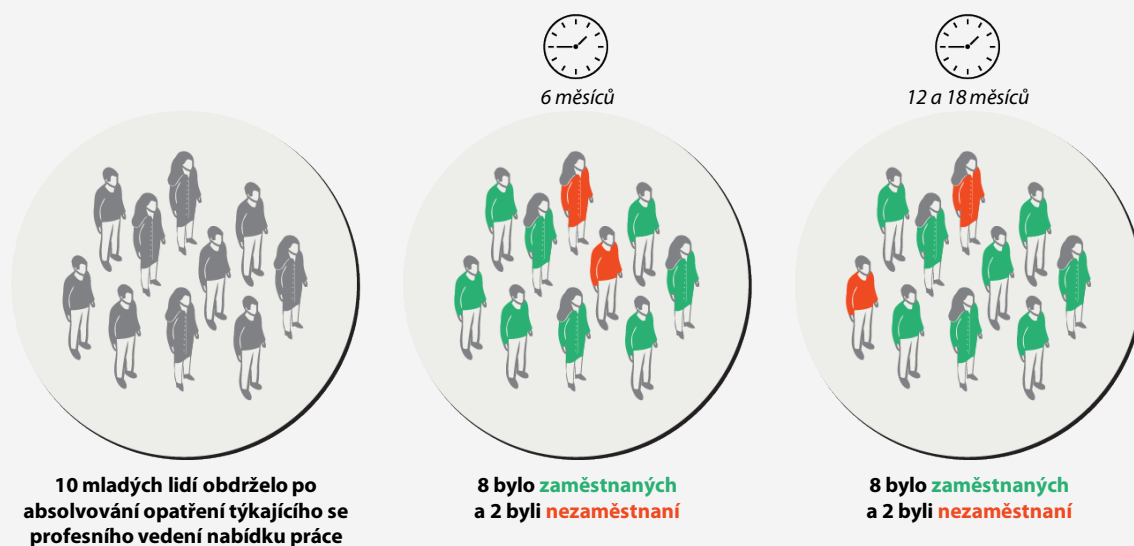
Rámeček 9

Profesní vedení jako způsob, jak pomoci mladým lidem v Itálii vstoupit na trh práce

Pokud jde o zaměstnanecký status mladých lidí, kteří se v rámci **italského operačního programu pro zaměstnanost mladých lidí (*Iniziativa occupazione giovani*)** účastnili profesního vedení, ti, kteří ho absolvovali, měli v průměru vyšší míru zaměstnanosti než ti, kteří ho neabsolvovali³⁶.

K 31. prosinci 2022 se jednoho nebo více opatření v tomto programu zúčastnilo 804 868 mladých lidí. Z těchto účastníků jich bylo zaměstnaných 534 474, tj. 66,4 %. Při podrobném pohledu na typy opatření byla nejvyšší míra zaměstnanosti zaznamenána u pobídek k zaměstnávání (76,8 %) a u profesního vedení ve formě samostatných opatření (76,6 %), tj. nenásledovaly po nich jiné aktivní politiky na trhu práce³⁷. Ačkoli účast na některém z těchto opatření nezaručovala obdržení pracovní nabídky, poskytovatelům služeb zaměstnanosti byly uhrazeny související náklady pouze v případě, že bylo dané osobě zajištěno pracovní místo, přičemž výše úhrady se lišila podle typu smlouvy (vyšší byla u smluv na dobu neurčitou).

Pro ilustraci jsme u 10 mladých lidí, kteří v rámci tohoto opatření obdrželi nabídku zaměstnání, analyzovali jejich situaci 6, 12 a 18 měsíců po nástupu do zaměstnání. Výsledky jsou znázorněny níže.

Zdroj: EÚD.

³⁶ *Garanzia giovani in Italia*. Collana Focus Anpal č. 92, oddíl 3.2.

³⁷ *L'attuazione della garanzia giovani in Italia - Un bilancio del periodo maggio 2014-dicembre 2022*, oddíl 3.2 (2023, Collana Biblioteca Anpal, č. 27).

- 85** Ve Španělsku měly osoby registrované do systému záruk pro mladé lidi NEET přístup k řadě podpůrných opatření, jako je individualizované poradenství a individuální akční plánování, včetně individuálně uzpůsobených režimů podpory. Ve [výroční zprávě za rok 2021](#)³⁸ jsme informovali o případech, kdy byli mladí lidé využívající pobídky k zaměstnávání zaregistrováni do systému záruk pro mladé lidi se zpětnou platností, což znamená, že nebyli schopni plně využít všech dalších výhod, které jsou v rámci systému záruk pro mladé lidi k dispozici.
- 86** V Německu jsme kontrolovali tři opatření podporovaná z ESF a REACT-EU zaměřená na prevenci nezaměstnanosti nebo neaktivity (viz [příloha II](#)). Tato opatření pomohla studentům seznámit se s možnostmi profesní dráhy a vedla je k informovaným rozhodnutím o vzdělání a budoucí kariéře. Nabídl alternativní způsoby vzdělávání, jako byla učňovská příprava (aby se zabránilo tomu, že mladí lidé předčasně ukončí školní formální vzdělávání a stanou se nezaměstnanými). Tím se také zlepšila jejich šance na zaměstnání, protože učňovská příprava představuje v Německu klíčovou cestu ke stabilnímu zaměstnání. Nebyly však k dispozici dostatečné informace o pracovní situaci účastníků po opatření, takže nebylo možné provést analýzu takových informací 12 nebo 18 měsíců poté, co mladí lidé zahájili svou účast v opatření.

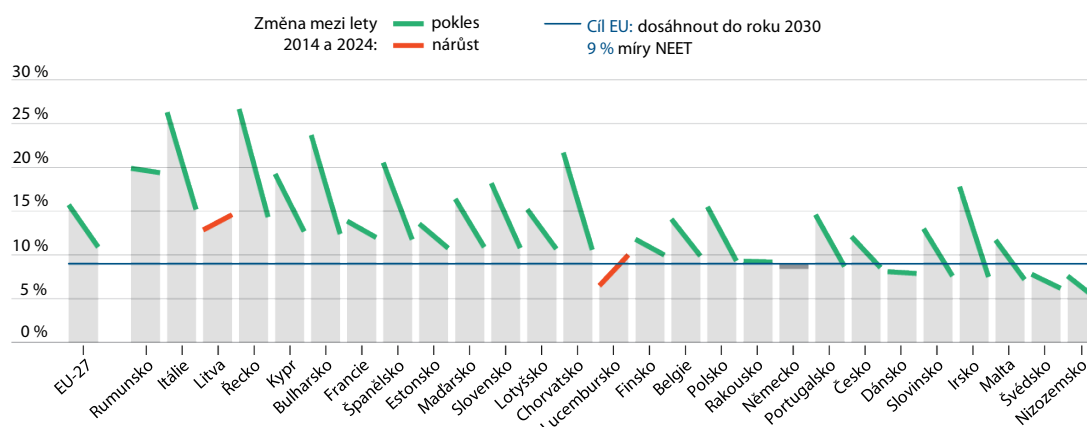
Nadále je obtížné oslovit neaktivní mladé lidi

- 87** V [doporučení Rady z roku 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi](#) Rada doporučila vytvořit účinné informační strategie a mechanismy pro identifikaci a zapojení osob, které jsou trhu práce nejvíce vzdáleni, tj. neaktivních mladých lidí. Toto doporučení bylo zdůrazněno v roce 2020. Zkoumali jsme opatření, která přijala Komise a členskými státy, aby identifikovala mladé lidi v této situaci a navázala s nimi kontakt s cílem začlenit je na trh práce.
- 88** Podíl mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), nadále klesá³⁹. Tato pozitivní změna však není rovnoměrně rozložena mezi dvě části populace NEET, a to nezaměstnané a neaktivní (tj. osoby mimo trh práce).
- 89** Celkový podíl osob NEET se v EU mezi lety 2014 a 2024 snížil o 4,6 procentního bodu, přičemž mezi členskými státy EU existují rozdíly ([obrázek 8](#)). V roce 2024 bylo v kategorii NEET 11,1 % osob ve věku 15–29 let v EU, což je stále o dva procentní body více než 9% cíl, který je stanoven v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv a jehož má být dosaženo do roku 2030.

³⁸ [Výroční zpráva za rok 2021](#), rámeček 5.5.

³⁹ [COM\(2024\) 701](#).

Obrázek 8 | Mladí lidé (ve věku 15–29 let), kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), 2014 a 2024 (%)

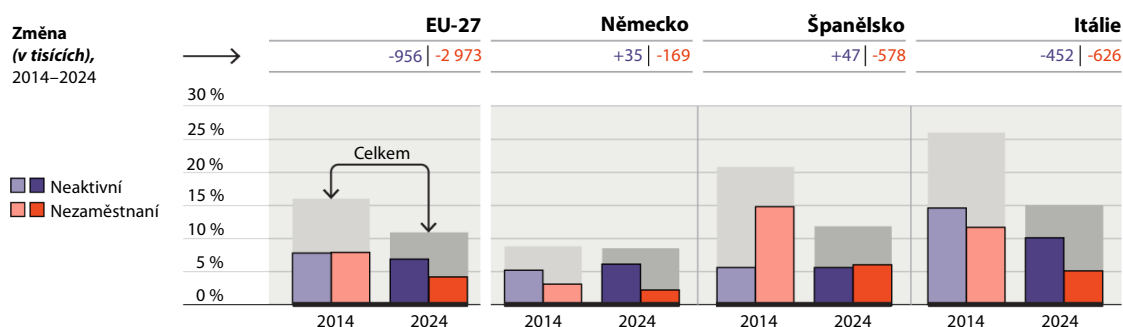
Pozn.: v časových řadách Belgie, Bulharska, Německa, Irska, Řecka, Španělska a Francie jsou přerušeni.

Zdroj: EÚD podle údajů Eurostatu ke dni 14. 1. 2026.

90 Z naší analýzy za EU jako celek vyplývá, že zlepšení (o 3,9 milionu méně osob NEET v roce 2024 než v roce 2014) pramení především z poklesu počtu nezaměstnaných (2,97 milionu), a nikoli neaktivních (0,96 milionu, z toho přibližně polovina v Itálii) mladých lidí. Složení populace NEET se proto mění, neboť podíl neaktivních mladých lidí je vyšší⁴⁰. Zatímco v roce 2014 bylo neaktivních mladých NEET 49,7 %, v roce 2024 je tento podíl vyšší, a to 62,2 %. Tento trend lze pozorovat ve všech třech členských státech, které jsme kontrolovali, a v Německu a Španělsku počet neaktivních mladých lidí dokonce roste (viz [obrázek 9](#) a [příloha III](#), kde je tento trend patrný ve všech 27 členských státech). Jelikož neaktivní mladí lidé jsou trhu práce často vzdálenější (z důvodů jako nedostatek příslušných dovedností, vzdělání nebo pracovních zkušeností, dále zeměpisná poloha, zdravotní problémy nebo sociální překážky, jako je diskriminace), je také nejtěžší je oslovit a začlenit je na trh práce.

⁴⁰ SWD(2020) 216, s. 12.

Obrázek 9 | Mladí lidé (ve věku 15–29 let), kteří jsou neaktivní a nezaměstnaní, 2014 a 2024 (%)

Zdroj: EÚD podle údajů Eurostatu ke dni 14. 1. 2026.

91 Neaktivní osoby NEET se obvykle potýkají s institucionálními překážkami bránícími jejich vstupu na trh práce, což poukazuje na potřebu komplexních strategií, které přesahují rámec samotných politik trhu práce. V roce 2022 zveřejnila Komise soubor nástrojů⁴¹ a postupů, aby zúčastněné strany podpořila při využívání zdrojů ESF+ za účelem začlenění neaktivních osob na trh práce. V rámci souboru nástrojů bylo doporučeno, aby zúčastněné strany z veřejného a soukromého sektoru spolu úzce spolupracovaly. Vnitrostátní orgány by mohly zvážit, zda:

- zapojit organizace, které mají zkušenosti s poskytováním odborné podpory neaktivním osobám,
- podporovat postupy ke zvyšování informovanosti s cílem propojit podpůrné služby se zranitelnými osobami,
- pokračovat v rozvíjení těchto postupů s cílem motivovat zranitelné osoby, aby se zapojily do programů začleňování na trh práce.

92 Komise do legislativního rámce na období 2021–2027 pro financování EU rovněž zapracovala zvláštní ustanovení, která vyžadují, aby členské státy zavedly cílená informační opatření zaměřená na mladé lidi⁴². Důležitost tohoto bodu podtrhl i posílený systém záruk pro mladé lidi.

⁴¹ *Improving collaboration to support the integration of long-term unemployed and inactive people*, 2022.

⁴² Nařízení (EU) 2021/1057, čl. 7 odst. 6, a nařízení (EU) 2021/1060, příloha IV, základní podmínka 4.1.

- 93** Ve Španělsku bylo ve druhém hodnocení systému záruk pro mladé lidi⁴³ navrženo zvláštní opatření pro neaktivní mladé lidi. Bylo doporučeno analyzovat potřeby a oslovit ty mladé lidi, kteří nejsou ve vzdělávání a jsou klasifikováni jako „neaktivní“. Cílem bylo začlenit je do opatření záruk pro mladé lidi, a posílit tak přístup k neaktivním mladým lidem, zřídit přístupové kanály k této skupině a najít pro jejich potřeby vhodné příležitosti.
- 94** Španělsko na základě doporučení vzešlých z hodnocení přidalo do svého plánu záruk pro mladé lidi (2021) opatření týkající se lepší koordinace mezi veřejnými službami zaměstnanosti a sociálními službami pro mladé lidi, jakož i s dalšími subjekty pracujícími s mladými lidmi a jejich rodinami⁴⁴. Na zjištění, zda toto opatření dosáhlo zamýšlených výsledků, je zatím příliš brzy.
- 95** V Itálii jsme u námi prověřovaného programu na období 2021–2027 konstatovali, že podle hodnocení záruk pro mladé lidi nebyly dostatečně osloveny a zapojeny nejvíce zranitelné a znevýhodněné skupiny. Za tímto účelem proto program obsahoval zvláštní informační opatření. Opatření však v srpnu 2025 nebylo dosud zahájeno a přidělené finanční prostředky byly výrazně sníženy ([rámeček 10](#)).

Rámeček 10

Financování informační strategie v italském programu ESF+ na období 2021–2027 *Giovani, Donne e Lavoro* bylo sníženo

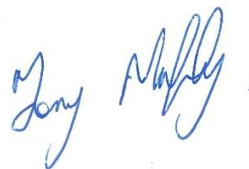
V původní verzi tohoto programu pro *mládež, ženy a pracovní místa* bylo vyčleněno 500 milionů EUR na informační strategie NEET na období 2023–2024, které měly být provedeny do konce roku 2024. V době našeho auditu v roce 2025 však opatření ještě nebyla zahájena. V poslední verzi programu schválené Komisí v srpnu 2025 byla na stejnou strategii vyčleněna celková částka 150 milionů EUR. Tato částka byla přerozdělena na jiná opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí, zejména na pobídky k zaměstnávání, které však nebyly strategicky zaměřeny na informační činnosti.

⁴³ II EVALUACIÓN DE LA INICIATIVA DE EMPLEO JUVENIL Informe de Evaluación, 2018.

⁴⁴ Opatření 8: Pokyny pro neaktivní mladé lidi, kteří jsou demotivováni a vzdáleni trhu práce, včetně těch, kteří se nacházejí v situaci sociálního vyloučení nebo jsou jím ohroženi, a těch, kteří pobírají dávky zaručující minimální životní příjem.

Tuto zprávu přijal v Lucemburku na svém zasedání dne 22. dubna 2026 senát II, jemuž předsedá členka Účetního dvora Annemie Turtelboomová.

Za Účetní dvůr

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tony Murphy', with a stylized flourish at the end.

Tony Murphy
předseda

Přílohy

Příloha I – O auditu

Nezaměstnanost mladých lidí

- 01** Nezaměstnaností mladých lidí se rozumí nezaměstnanost osob ve věku 15–24 let (podle původních [záruk pro mladé lidi](#)) nebo 15–29 let (podle [posílených záruk pro mladé lidi](#)), které jsou nezaměstnané. Ve většině členských států tento jev vzbuzuje značné obavy, navzdory trvalému poklesu od svého maxima v roce 2013.
- 02** Zaměstnanost mladých lidí je v první řadě odpovědností vlády příslušného státu a autonomní oblasti. EU však opatření členských států v této oblasti podporuje a v případě potřeby doplňuje dalšími opatřeními. Na úrovni EU existují společné definice pojmů „nezaměstnanost“, „zaměstnanost“ a „neaktivita“ ([rámeček 1](#)).

Rámeček 1

Definice „nezaměstnaných“ a „neaktivních“ osob

Podle Eurostatu a na základě pokynů [Mezinárodní organizace práce](#) je **nezaměstnanou osobou** osoba, která:

- je ve věku 15 až 74 let,
- není zaměstnaná (podle definice [zaměstnaní](#)) během určitého „referenčního týdne“ pro statistiky trhu práce,
- je v daném okamžiku připravena pracovat, tj. nastoupit do placeného zaměstnání nebo zahájit samostatnou výdělečnou činnost ve lhůtě dvou týdnů po referenčním týdnu,
- aktivně hledá práci, tj. buď vykonává činnosti za účelem hledání placeného zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti během čtyřtýdenního období končícího referenčním týdnem, nebo si našla zaměstnání, do něhož nastoupí nejpozději do tří měsíců od konce referenčního týdne;

neaktivní osobou je:

- osoba v produktivním věku, která **není součástí pracovní síly**, tj. není ekonomicky aktivní, a tudíž není ani „zaměstnaná“, ani „nezaměstnaná“. Tento termín zahrnuje osoby, které nejsou v současné době zaměstnané a aktivně nehledají práci, například osoby, které nemohou pracovat nebo se zapojit do pravidelných činností z důvodu dlouhodobé nemoci, demotivované pracovníky („discouraged workers“) a také žáky účastníci se školní docházky, studenty denního studia a důchodce.

Zdroj: Eurostat a Mezinárodní organizace práce.

Právní základ, politický rámec

- 03** EU sdílí pravomoci týkající se politiky zaměstnanosti a sociální politiky s členskými státy. Iniciativy EU zahrnují koordinaci a monitorování vnitrostátních politik, usnadňování výměny osvědčených postupů a přijímání právních předpisů týkajících se práv pracovníků a systémů sociálního zabezpečení. Politika zaměstnanosti vychází z ustanovení **čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii**.

- 04** Podle [Smlouvy o fungování Evropské unie](#)¹ musí členské státy a EU rozvíjet koordinovanou strategii zaměstnanosti, která podporuje kvalifikaci, vzdělání a přizpůsobivost pracovníků a trhy práce schopné reagovat na hospodářské změny. EU „přispívá k dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti tím, že podněcuje spolupráci mezi členskými státy a podporuje a případně doplňuje jejich opatření“.² Podobně je podpora zaměstnanosti společným cílem sociální politiky a politiky zaměstnanosti, který sdílí EU s členskými státy.³
- 05** Referenčním politickým rámcem EU pro řešení nezaměstnanosti a neaktivity mladých lidí na trhu práce jsou **záruky pro mladé lidi z roku 2013** a **posílené záruky pro mladé lidi z roku 2020**. Většina členských států zavedla své vnitrostátní systémy záruk pro mladé lidi již v lednu 2014.
- 06** Od listopadu 2017 jsou záruky pro mladé lidi považovány za sociální právo. Jak se uvádí v zásadě č. 4 **evropského pilíře sociálních práv („aktivní podpora zaměstnanosti“)**, *...mladí lidé mají právo na další vzdělávání, učňovskou přípravu, stáž nebo na nabídku pracovního místa dobré kvality do čtyř měsíců od ztráty zaměstnání nebo ukončení svého vzdělávání*. Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv z roku 2021 zavedl pro zaměstnanost mladých lidí nové ambiciózní cíle, jako je snížení míry mladých lidí ve věku 15–29 let, kteří spadají do kategorie NEET, z 12,6 % (2019) na 9 % do roku 2030.
- 07** Nařízení o REACT-EU a o ESF+ obsahují požadavek, aby se při poskytování podpory mladým lidem dodržovalo doporučení Rady z roku 2020 o **posílení záruk pro mladé lidi**⁴. To znamená, že podpora by se měla být poskytována na základě individuálního přístupu z hlediska profilování, personalizovaných akčních plánů, poradenství, vedení a mentoringu. Měla by být rovněž poskytována včas (tj. měla by se uskutečnit do čtyř měsíců od okamžiku, kdy se mladý člověk stane nezaměstnaným nebo ukončí formální vzdělávání).

¹ Články 145 a 146 [Smlouvy o fungování Evropské unie](#).

² Tamtéž, článek 147.

³ Tamtéž, článek 151.

⁴ [Nařízení \(EU\) 2020/2221](#), čl. 92 písm. b), a [nařízení \(EU\) 2021/1057](#), článek 11.

Úlohy a odpovědnost

- 08** Odpovědnost za politiku zaměstnanosti nesou primárně členské státy. Odpovědnost EU v oblasti zaměstnanosti je doplňující a vztahuje se na ně **evropská strategie zaměstnanosti**. Úlohy a odpovědnost Komise a členských států jsou uvedeny na [obrázku 1](#).

Obrázek 1 | Úlohy a odpovědnost

Komise

Provádí evropskou strategii zaměstnanosti především v rámci evropského semestru, konkrétně prostřednictvím hlavních směrů politik zaměstnanosti, společných zpráv o zaměstnanosti a národních programech reform (do roku 2023) a také zpráv o jednotlivých zemích a doporučení pro jednotlivé země.

Monitoruje nezaměstnanost mladých lidí prostřednictvím zpráv o jednotlivých zemích v rámci evropského semestru zveřejňovaných v rámci „jarního balíčku“ a prostřednictvím doporučení pro jednotlivé země.

Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (GR EMPL) je společně s členskými státy odpovědné za plánování **financování**, které podporuje zaměstnanost mladých lidí (tj. ESF, YEI, REACT EU a ESF+), monitorování provádění a hodnocení výsledků a výstupů a podávání zpráv o nich.

Členské státy (na národní anebo nižší úrovni)

Jsou **zodpovědné za provádění politiky zaměstnanosti**. V souvislosti s koordinací na úrovni EU jsou povinny vypracovávat a předkládat roční národní programy reform a mají politickou povinnost provádět doporučení pro jednotlivé země. Vnitrostátní parlamenty se podílejí na převádění celkových cílů EU do vnitrostátních cílů a na vypracovávání ročních národních programů reform (od roku 2024 jsou tyto programy nahrazeny střednědobými fiskálně-strukturálními plány).

V kontextu legislativního rámce politiky soudržnosti členské státy **navrhují a předkládají operační programy** Komisi, která je poté posuzuje a schvaluje. Následně musí členské státy **provádět** opatření financovaná z operačních programů, **sledovat jejich pokrok, podávat o něm zprávy a hodnotit jejich výsledky**.

Zdroj: EÚD.

Klíčové finanční údaje

- 09** EU podporuje zaměstnanost, zaměstnatelnost a prevenci sociálního vyloučení mladých lidí prostřednictvím fondů EU, jako jsou ESF/YEI na období 2014–2020, REACT-EU a také ESF+ a FST na období 2021–2027 ([tabulka 1](#)).

Tabulka 1 | Částka (v milionech EUR) finančních prostředků EU plánovaných jednotlivými členskými státy v rámci ESF, REACT-EU, YEI (kód intervence 103) a ESF+ (oblast intervence 136) na období 2014–2020 a 2021–2027

Členský stát	ESF	REACT-EU	YEI	ESF+	FST
Belgie	58,5	-	128,8	106,2	-
Bulharsko	66,2	-	110,6	292,9	-
Česko	-	-	27,2	38,7	1,1
Německo	489,5	47,4	-	541,1	20,7
Estonsko	-	-	-	8,8	-
Irsko	-	-	136,3	15,7	-
Řecko	-	-	512,4	686,8	23,0
Španělsko	411,7	192,8	2 784,5	1 877,4	2,9
Francie	237,6	33,3	964,5	988,0	-
Chorvatsko	64,2	-	206,3	279,2	-
Itálie	738,7	1 234,7	1 880,2	2 691,2	-
Kypr	5,3	-	36,3	28,0	-
Lotyšsko	-	-	58,0	19,0	-
Litva	17,5	-	63,6	43,7	-
Lucembursko	5,6	-	-	1,4	-
Maďarsko	503,8	-	99,5	447,7	-
Malta	4,8	-	-	6,0	-
Nizozemsko	-	-	-	-	24,5
Polsko	1 179,4	-	539,4	552,9	-
Portugalsko	-	-	460,3	951,2	-
Rumunsko	136,3	-	303,2	673,5	-

Členský stát	ESF	REACT-EU	YEI	ESF+	FST
Slovinsko	73,0	-	18,4	9,9	-
Slovensko	-	-	172,3	284,0	10,2
Finsko	-	-	-	20,4	-
Švédsko	158,5	-	88,3	-	-
Celkem	4 150,5	1 508,2	8 590,1	10 564,0	82,3

Pozn.: Dánsko a Rakousko neplánovaly pro kód intervence 103 a oblast intervence 136 žádné financování. Částky EU jsou uvedeny bez spolufinancování ze strany členských států. Údaje za období 2014–2020 nezahrnují Spojené království. Údaje za ESF jsou uvedeny bez REACT-EU, který je v tabulce uveden samostatně. Údaje dostupné na datové platformě pro soudržnost zahrnují aktualizované údaje programů do prosince 2023 za ESF, REACT-EU a YEI a do října 2025 za ESF+. Prověřovali jsme aktualizované údaje u deseti operačních programů vybraných pro tento audit a u jednoho z nich (v Itálii) jsme zjistili významnou následnou revizi, která se odráží v uvedených údajích.

Zdroj: EÚD na základě údajů získaných z datové platformy pro soudržnost dne 10. 2. 2026 a ze systému SFC v lednu 2026.

Rozsah a koncepce auditu

- 10** Cílem našeho auditu bylo prověřit, jak přispěla politika soudržnosti k podpoře udržitelného začleňování mladých lidí na trh práce. Posuzovali jsme, jak fondy ESF/YEI, REACT-EU a ESF+ přispěly k úsilí členských států poskytovat mladým lidem dlouhodobá pracovní místa. Pokud jde o ESF+, vzhledem k jeho pomalému provádění jsme se zaměřili především na legislativní rámec a koncepci opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí. Náš audit se týkal období do prosince 2025. Součástí auditu nebyl fond FST.
- 11** Náš audit doplňuje naši [předchozí práci](#) v oblasti nezaměstnanosti mladých lidí, a to i v souvislosti s naším výročním prohlášením o věrohodnosti⁵, a poskytuje informace o využívání dostupných finančních prostředků EU v programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027.

⁵ Viz např. [výroční zpráva za rok 2019](#), rámeček 5.5, [výroční zpráva za rok 2021](#), rámeček 5.2 a 5.5, [výroční zpráva za rok 2023](#), rámeček 6.9 a 6.11.

12 V rámci našeho auditu jsme posuzovali:

- o jak Komise podporovala členské státy při zlepšování pracovní situace mladých lidí pomocí konkrétních strategií, politik a financování z jejich operačních programů v období 2014–2020 v případě ESF/YEI (včetně REACT-EU) a v období 2021–2027 v případě ESF+ a jak monitorovala výsledky,
- o zda opatření financovaná EU a podporovaná z ESF/YEI (včetně REACT-EU) a ESF+ usnadnila udržitelné začlenění mladých lidí na trh práce, včetně nejzranitelnějších skupin.

13 Podrobnosti o zdrojích důkazních informací, které jsme analyzovali, a o koncepci našeho auditu jsou uvedeny na [obrázku 2](#). Naše [auditní metodika](#) je v souladu s mezinárodními auditorskými standardy vydanými Mezinárodní organizací nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI).

Obrázek 2 | Zdroje důkazních informací a koncepce auditu

Dokumenty

Platný právní rámec, pracovní dokumenty útvarů Komise, příslušné politické dokumenty EU, vybrané programy ESF/YEI, REACT EU a ESF+, zprávy a hodnocení Komise a členských států a zprávy zúčastněných stran (např. stanoviska odborů a další zprávy agentur EU Eurofound a Cedefop a síť údajů Eurydice o evropských vzdělávacích systémech).

Údaje

Údaje z různých zdrojů, zejména od Komise, Eurostatu, platformy veřejně přístupných dat o soudržnosti a vnitrostátních orgánů.

Auditní návštěvy v Komisi a členských státech

Vedli jsme pohovory s úředníky EU, kteří se primárně podílejí na plánování anebo provádění fondů ESF/YEI, REACT-EU a ESF+.

Při auditu na úrovni členských států jsme navštívili **Německo, Španělsko a Itálii**. Výběr jsme provedli s přihlédnutím k částkám přiděleným do období 2014–2020 z ESF/YEI a REACT-EU na udržitelné začlenění mladých lidí na trh práce (na základě kódu intervence 103) a k tomu, aby audit zahrnoval členské státy s vysokou i nízkou nezaměstnaností mladých lidí. Vedli jsme pohovory:

- se zástupci ministerstev odpovědných za politiky zaměstnanosti mladých lidí, řídicích orgánů vybraných programů ESF/YEI (včetně REACT-EU) a ESF+,
- se zástupci národních/regionálních veřejných služeb zaměstnanosti,
- s koordinátory záruk pro mladé lidi,
- se zástupci dalších národních a regionálních orgánů a prováděcích subjektů zapojených do poskytování podpory zaměstnanosti mladých lidí.

Vedli jsme také konzultace se sdruženími zaměstnavatelů a odborovými svazy v každém ze uvedených tří členských států.

Svou práci jsme provedli na základě výběru deseti operačních programů ESF/YEI a ESF+ a devíti příslušných opatření (příloha II) financovaných z ESF/YEI (včetně REACT-EU), přičemž v každém členském státě jsme pro náš audit vybrali tři. Tato opatření jsme vybrali na základě nejvyšších přidělených částek.

90 jednotlivých případů

Do vzorku jsme zařadili 30 jednotlivých případů za členský stát, tj. mladé lidi, kteří obdrželi podporu v rámci vybraných opatření, abychom posoudili, zda tato podpora vedla k tomu, že příjemci byli po 18 měsících stále zaměstnáni. Tyto mladé lidi jsme vybrali náhodně z těch, kteří od roku 2018 dostávali podporu.

Zdroj: EÚD.

Příloha II – Opatření kontrolovaná ve třech vybraných členských státech

Operační program	Kontrolované opatření	Zdroj financování	Celková přidělená částka v EUR	Typ opatření	Stručný popis
NĚMECKO					
2014DE05SFOP010 – <i>Operati onelles Programm Nordrhein-Westfalen</i>	<i>Kurs auf Ausbildung</i>	REACT-EU	37 444 328 (kontrolované projekty: 9 822 542)	Ostatní aktivní politiky na trhu práce	Program <i>Kurs auf Ausbildung</i> v Severním Porýní-Vestfálsku byl koncipován tak, aby podporoval mladé lidi, kterým hrozilo předčasné ukončení školní docházky nebo u nichž k tomu již došlo. V rámci opatření byla mladým lidem poskytnuta podpora a poradenství, aby úspěšně zvládli přechod do programů odborné nebo učňovské přípravy.
	<i>Ausbildungsprogramm NRW</i>	ESF	10 352 332 (kontrolované projekty: 859 830)	Ostatní aktivní politiky na trhu práce	<i>Ausbildungsprogramm NRW</i> v Severním Porýní-Vestfálsku byl koncipován tak, aby pomohl mladým lidem získat odbornou přípravu a také najít uchazečům vhodné zaměstnání v podnicích.

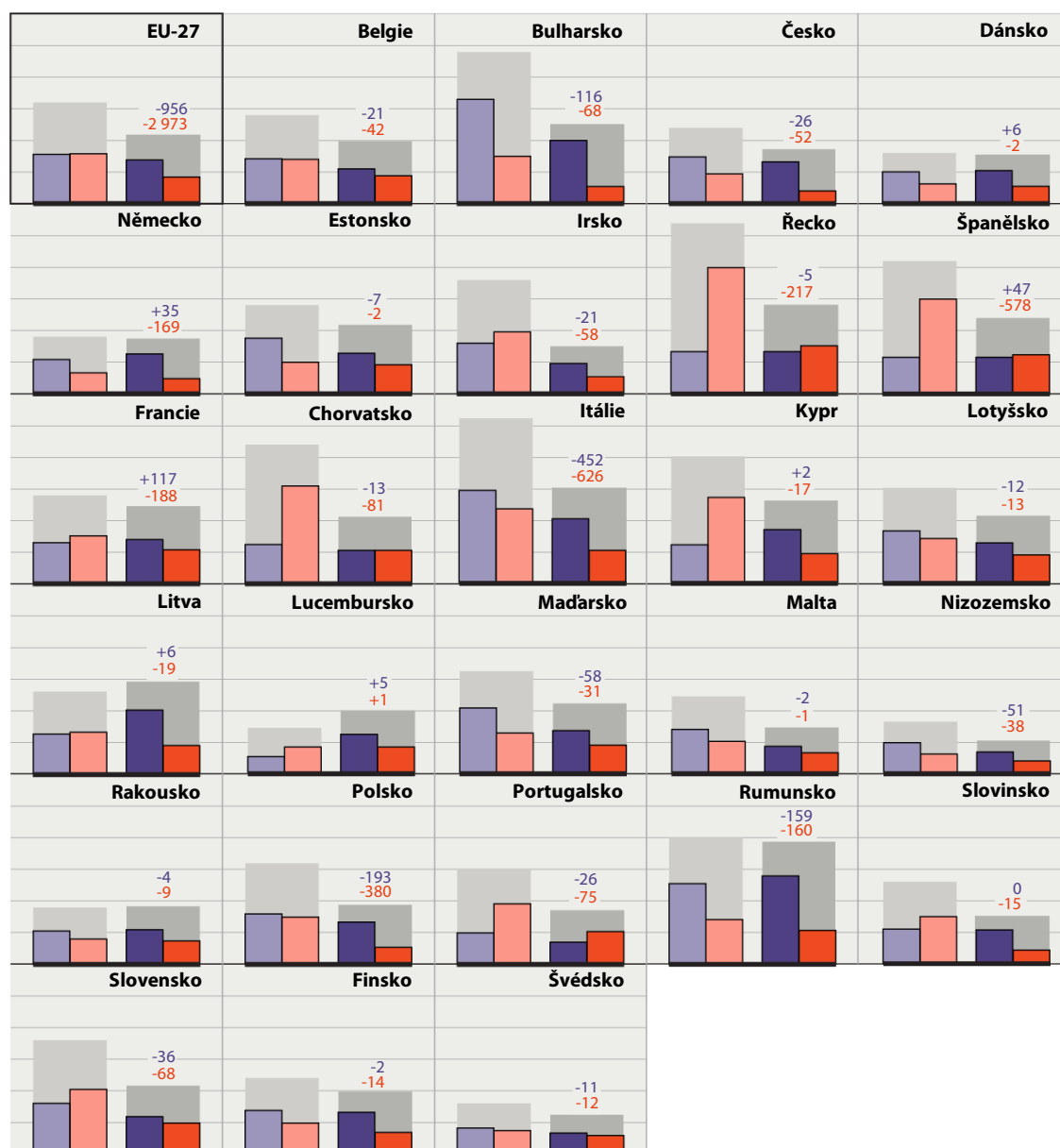
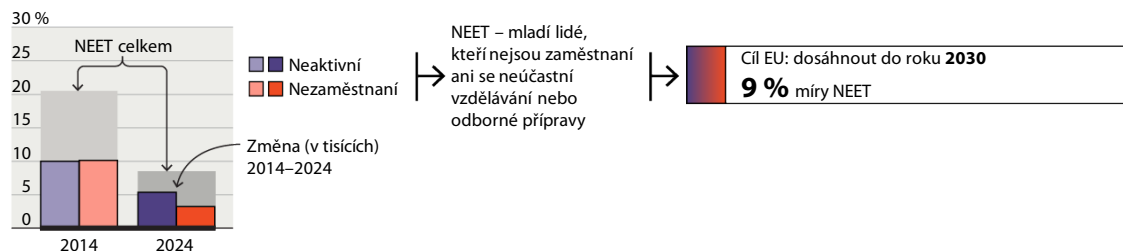
Operační program	Kontrolované opatření	Zdroj financování	Celková přidělená částka v EUR	Typ opatření	Stručný popis
2014DE05SFOP015 – <i>Operati onelles Programm Rheinland-Pfalz</i>	<i>Jump</i>	REACT-EU	4 443 963 (kontrolované projekty: 861 446)	Ostatní aktivní politiky na trhu práce	Program <i>Jump</i> v Porýní-Falci se zaměřoval na mladé lidi, kteří potřebovali podporu při přechodu ze školy do zaměstnání. Podpořil osoby, které se potýkaly s problémy při hledání učňovské přípravy nebo zaměstnání. Cílem programu bylo pomoci těmto lidem najít dlouhodobé zaměstnání tím, že jim byly poskytnuty služby jako poradenství, školení měkkých dovedností a podpora při hledání zaměstnání.
ŠPANĚLSKO					
2014ES05SFOP007 – <i>Progrma Operativo FSE Cataluña 2014–2020 (POCAT)</i>	<i>SOC – Ayudas a la contratación para jóvenes</i>	REACT-EU	125 000 000	Pobídky k zaměstnávání	Katalánské veřejné služby zaměstnanosti (SOC) zavedly program, který poskytoval pobídky podnikům a pracovní družstvům pro nábor nezaměstnaných mladých lidí. Nabízená dotovaná smlouva mohla být jakéhokoli druhu, s výjimkou smluv o stáži a učňovské přípravě, a musela být na plný úvazek a trvat nejméně jeden rok. Předchozí registrace v systému záruk pro mladé lidi nebyla považována za kritérium způsobilosti.

Operační program	Kontrolované opatření	Zdroj financování	Celková přidělená částka v EUR	Typ opatření	Stručný popis
2014ES05M9OP001 – <i>Programa Operativo de empleo juvenil 2014–2020 (POEJ)</i>	Podpora pro pracovníky zahrnuté do režimu krátkodobé práce (ERTE)	ESF/YEI	161 836 287	Opatření k zachování pracovních míst	ERTE POEJ 5 YEI bylo opatřením flexibility určeným pro firmy. Aby se zabránilo propouštění pracovníků během pandemie covidu, mohlo být dočasně pozastaveno zaměstnání, a tudíž i pracovní smlouvy, nebo zkrácena pracovní doba. Po dobu platnosti opatření dostávali mladí lidé platby, aby si udrželi svou práci. Opatření se týkalo mladých lidí registrovaných v systému záruk pro mladé lidi, kteří byli v důsledku pandemie covidu zařazeni do programu ERTE. Všichni účastníci již dříve pracovali a v určitém okamžiku v minulosti se zaregistrovali a využívali podporu v rámci systému záruk pro mladé lidi.
	<i>Empleo joven – La Caixa</i>		12 958 735	Pobídky k zaměstnávání	Program <i>La Caixa</i> podpořil nábor mladých lidí registrovaných ve vnitrostátním systému záruk pro mladé lidi. Dotoval náklady na smlouvu mladých pracovníků po dobu šesti měsíců v případě (dočasného) zaměstnání na dobu určitou nebo nejvýše 12 měsíců v případě zaměstnání na dobu neurčitou.

Operační program	Kontrolované opatření	Zdroj financování	Celková přidělená částka v EUR	Typ opatření	Stručný popis
ITÁLIE					
2014IT05M9OP001 – <i>Programma operativo nazionale FSE Iniziativa occupazione giovani 2014–2020</i>	<i>Accompagnamento al lavoro</i>	ESF/YEI	116 513 738	Ostatní aktivní politiky na trhu práce	Opatření na podporu mladých lidí při vstupu na trh práce stanovením personalizované profesní dráhy, jejímž cílem je pomoci jim najít zaměstnání. Jednalo se o přípravná nebo doplňková opatření k ostatním programovým opatřením, která zahrnovala pobídky k zaměstnávání. Ačkoli účast na některém z těchto opatření nezaručovala obdržení pracovní nabídky, očekávaným výsledkem byl pracovní poměr na dobu neurčitou nebo učňovská příprava.
	<i>Incentivo Occupazione NEET 2018–2019</i>		104 952 592	Pobídky k zaměstnávání	Pobídka pro soukromé zaměstnavatele, kteří zaměstnají mladé lidi ve věku 16–29 let zařazené do kategorie NEET, kteří byli zaregistrovaní do programu záruk pro mladé lidi. Pobídka se vztahovala na celou Itálii s výjimkou autonomní provincie Bolzano.

Operační program	Kontrolované opatření	Zdroj financování	Celková přidělená částka v EUR	Typ opatření	Stručný popis
2014IT05SFOP002 – <i>Pon Sistemi di Politiche Attive per l'Occupazione (SPA0) 2014–2020</i>	<i>Esonero Giovani do 36 let</i>	REACT-EU	1 234 684 525	Pobídky k zaměstnávání	V rámci opatření byli zaměstnavatelé, kteří v letech 2021 a 2022 zaměstnali mladé lidi do 36 let na dobu neurčitou, osvobozeni od pojistného na sociální zabezpečení po dobu nejvýše 36 měsíců, jež se zvýšilo na 48 měsíců v případě soukromých zaměstnavatelů, kteří zaměstnali uvedené osoby v místě nebo výrobní jednotce nacházející se v těchto regionech: Abruzzo, Molise, Kampánie, Basilicata, Sicílie, Apulie, Kalábrie a Sardinie. Ve srovnání s opatřeními financovanými z ESF/YEI byla věková hranice rozšířena z 29 na 35 let.

Příloha III – Mladí lidé (ve věku 15–29 let), kteří jsou neaktivní a nezaměstnaní, 2014 a 2024, EU a 27 členských států

Zdroj: EÚD podle údajů Eurostatu [edat_lfse_20 a lfsi_neet_a] ke dni 8. 1. 2026.

Zkratky

Zkratka	Definice/vysvětlení
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání
ESF(+)	Evropský sociální fond (plus)
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek
FST	Fond pro spravedlivou transformaci
NEET	Mladý člověk, který není zaměstnaný, nestuduje ani se neúčastní odborné přípravy
NRP	Národní program reforem
REACT-EU	Pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy
YEI	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí

Glosář

Pojem	Definice/vysvětlení
Dohoda o partnerství	Dohoda mezi Komisí a členským státem nebo jednou zemí či více zeměmi mimo EU v souvislosti s výdajovým programem EU, která stanoví například strategické plány, investiční priority nebo podmínky obchodu či poskytování rozvojové pomoci.
Doporučení pro jednotlivé země	Každoroční pokyny, které Komise vydává v rámci evropského semestru jednotlivým členským státům ohledně jejich makroekonomických, rozpočtových a strukturálních politik.
Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek	Agentura EU, která na základě srovnatelných informací, výzkumu a analýz poskytuje informace, poradenství a odborné znalosti v oblasti sociální politiky EU.
Evropský pilíř sociálních práv	Rámec EU s 20 zásadami, které se týkají rovných příležitostí a přístupu k pracovním místům, spravedlivých pracovních podmínek a sociální ochrany a začleňování.
Evropský semestr	Roční cyklus, který je rámcem pro koordinaci hospodářských politik členských států EU a monitorování pokroku.
Evropský sociální fond	Fond EU pro vytváření vzdělávacích a pracovních příležitostí a zlepšování situace osob ohrožených chudobou. Byl nahrazen Evropským sociálním fondem plus.
Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí	Program EU podporující mladé lidi, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy a nacházejí se v regionech s mírou nezaměstnanosti přesahující 25 %.
Mezinárodní organizace práce	Agentura OSN zabývající se záležitostmi týkajícími se práce, zejména mezinárodními pracovními normami.
Míra nezaměstnanosti	Nezaměstnaní jako procento pracovní síly.
Mladý člověk	Pro účely záruky pro mladé lidi osoba ve věku 15 až 25 let; po roce 2020 změněno na osobu ve věku 15 až 29 let.
Neaktivní osoba	Člověk, který je v produktivním věku, ale nachází se mimo pracovní sílu.
NEET	Mladý člověk, který není zaměstnaný, nestuduje ani se neúčastní odborné přípravy.
Oblast intervence	Kategorie činností financovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti nebo Evropského sociálního fondu v období 2021–2027. V období 2014–2020 označována také jako kód intervence.
(Operační) program	Rámec pro provádění operací financovaných EU v souladu s prioritami a cíli stanovenými v dohodě o partnerství mezi Komisí a dotčeným členským státem.

Pracovní síla	Zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné a nezaměstnané osoby v produktivním věku. Označuje se také jako „ekonomicky aktivní obyvatelstvo“.
REACT-EU	Program v rámci nástroje NextGenerationEU poskytující dodatečné financování pro stávající programy politiky soudržnosti, aby tak stimuloval oživení po krizi a zároveň podporoval ekologickou a digitální transformaci.
Výbor pro zaměstnanost	Hlavní poradní orgán Rady odpovědný za sledování vývoje v oblasti zaměstnanosti a v politice zaměstnanosti v členských státech a v EU jako celku.
Záruky pro mladé lidi	Rámec politiky EU spočívající v tom, že mladým lidem, kteří přišli o práci nebo ukončili formální vzdělávání, je během čtyř měsíců nabídnuta možnost zaměstnání nebo odborné přípravy.

Odpovědi Komise

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2026-15>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2026-15>

Auditní tým

EÚD ve svých zvláštních zprávách informuje o výsledcích auditů politik a programů EU či tématech z oblasti správy a řízení zaměřených na konkrétní oblasti rozpočtu. Vybírá a koncipuje tyto auditní úkoly tak, aby byl jejich dopad co největší, a zohledňuje přitom rizika pro výkonnost nebo zajištění souladu s předpisy, objem příslušných příjmů či výdajů, očekávaný vývoj, politické zájmy a zájem veřejnosti.

Tento audit výkonnosti provedl auditní senát II, který se zaměřuje na investice ve prospěch soudržnosti, růstu a začleňování a jemuž předsedá členka EÚD Annemie Turtelboomová. Audit vedl člen EÚD Carlo Alberto Manfredi Selvaggi a podporu mu poskytovali vedoucí kabinetu Daniela Morganteová, tajemník kabinetu Matteo Tartaggia, vyšší manažerka Maria Eulàlia Reverté i Casasová, vedoucí úkolu Michele Zagordo a auditoři Marija Grgurićová, Ana Diogoová a Horst Fischer. Jazykovou podporu poskytovali Jennifer Schofieldová, Luis Ferrer López a Janina Schmidt Maximoová. Grafickou podporu zajišťovala Alexandra-Elena Mazilu-Dinaová.

Zleva doprava: Alexandra-Elena Mazilu-Dinaová, Michele Zagordo, Daniela Morganteová, Matteo Tartaggia, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi a Maria Eulàlia Reverté i Casasová.

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2026

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje [rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019](#) o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud konkrétní obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv.

Fotografie na titulní straně: © (JLco) Julia Amaral – stock.adobe.com

Obrázek 7 – španělská vlajka: © [Tarik GOK](#) – stock.adobe.com

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, jako patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.

HTML	ISBN 978-92-849-7562-4	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/5743002	QJ-01-26-024-CS-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7563-1	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/9530587	QJ-01-26-024-CS-N

JAK CITOVAT

Evropský účetní dvůr, [zvláštní zpráva 15/2026](#) „Podpora zaměstnanosti mladých lidí v rámci politiky soudržnosti – i přes dosavadní úsilí EU je na zajištění trvalého zaměstnání mladým lidem potřeba dále pracovat“, Úřad pro publikace Evropské unie, 2026.

Jednou z největších výzev v oblasti zaměstnanosti v posledním desetiletí je pro mnoho členských států EU úkol zajistit mladým lidem udržitelnou práci. EU za účelem vyřešení tohoto problému vytvořila strategický rámec a od roku 2014 na to prostřednictvím politiky soudržnosti vyčlenila přibližně 25 miliard EUR. Zjistili jsme, že členské státy používají širokou škálu opatření financovaných EU a určených na podporu zaměstnanosti mladých lidí. Opatření však nebyla zaměřena na dlouhodobou integraci na trhu práce a o jejich trvalých účincích je k dispozici jen málo informací. Neaktivní mladí lidé čelí při vstupu na trh práce specifickým překážkám a je nadále obtížné tyto osoby oslovit. Doporučujeme zlepšit monitorování a hodnocení financování politiky soudržnosti v oblasti zaměstnanosti mladých lidí, zlepšit účinnost pobídek k zaměstnávání a poskytovat cílenější podporu neaktivním mladým lidem.

Zvláštní zpráva EÚD podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce Smlouvy o fungování EU.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace
Evropské unie

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUCEMBURSKO

Tel.: +352 4398-1

Dotazy: eca.europa.eu/cs/contact
Internetová stránka: eca.europa.eu
Sociální síť: @EUauditors